

Štefanova ulica 2, 1501 Ljubljana

T: 01 428 40 00

F: 01 428 47 33

E: gp.mnz@gov.si

www.mnz.gov.si

Številka: 500-65/2021/16

Ljubljana, 15. 2. 2021

EVA (če se akt objavi v Uradnem listu RS)

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE

Gp.gs@gov.si

ZADEVA: Akcijski načrt za boj proti trgovini z ljudmi za obdobje 2021 – 2022 – predlog za obravnavo

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi 2. in 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 55/09 Odl.US: U-I-294/07-16, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14 in 55/17) je Vlada Republike Slovenije na .....seji dne ..... sprejela naslednji sklep:

1. Vlada Republike Slovenije je potrdila Akcijski načrt za boj proti trgovini z ljudmi za obdobje 2021 – 2022.
2. Vlada Republike Slovenije zadalži pristojna ministrstva, da upoštevajo Akcijski načrt za boj proti trgovini z ljudmi za obdobje 2021 – 2022 in s tem izvedbo projektov iz Akcijskega načrta.

mag. Janja Garvas Hočevar
v.d. generalnega sekretarja

Priloga:

- Akcijski načrt za boj proti trgovini z ljudmi za obdobje 2021 - 2022

Prejmejo:

- Ministrstvo za notranje zadeve,
- Ministrstvo za zunanje zadeve,
- Ministrstvo za pravosodje,
- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti,
- Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport,
- Ministrstvo za zdravje,
- Ministrstvo za finance,
- Urad Vlade za komuniciranje,
- Urad Vlade RS za narodnosti,
- Inšpektorat Republike Slovenije za delo,
- Finančna uprava Republike Slovenije,
- Vrhovno Državno tožilstvo Republike Slovenije,
- Specializirano državno tožilstvo Republike Slovenije,
- Državni Zbor Republike Slovenije,
- Društvo Ključ, p.p. 1646, 1001 Ljubljana
- Slovenska Karitas, Kristanova ulica 1, 1000 Ljubljana,
- Slovenska filantropija, Poljanska cesta 12, 1000 Ljubljana,
- Pravni center za varstvo človekovih pravic,
- Zveza svobodnih sindikatov Slovenije.

2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:

3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

Tina Princes Damjanovič, Ministrstvo za notranje zadeve, nacionalna koordinatorica za boj proti trgovini z ljudmi

3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:

/

4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:

/

5. Kratak povzetek gradiva:

Akcijiski načrt Medresorske delovne skupine za boj proti trgovini z ljudmi opredeljuje in konkretizira aktivnosti, ki se bodo v Republiki Sloveniji izvajale na celotnem področju boja proti trgovini z ljudmi v naslednjem dvoletnem obdobju. Dokument je smiselno nadaljevanje že utečenih projektov, ki so se izkazali kot uspešni in zaradi narave dela zahtevajo kontinuiteto. Prav tako so na podlagi minulih izkušenj in novih idej zasnovane aktivnosti, ki nadgrajujejo dosedanje delo. Upoštevana so tudi priporočila in usmeritve mednarodnih institucij, ki delujejo na tem področju, predvsem priporočila nadzorstvenega mehanizma GRETA iz drugega kroga ocenjevanja Republike Slovenije glede izvajanja Konvencije Sveta Evrope o ukrepanju proti trgovini z ljudmi.

Načrt je razdeljen na šest poglavij: Preventiva; Odkrivanje, preiskovanje in pregon kaznivega dejanja trgovine z ljudmi; Identifikacija, zaščita in pomoč žrtvam; Mednarodno sodelovanje; Izboljšanje sistemskih rešitev in predlogi zakonodajnih sprememb ter Podporne dejavnosti. Vsako izmed poglavij opredeljuje niz konkretnih nalog z navedbo nosilcev, sodelujočimi izvajalci in rokom izvedbe. Nekatere naloge s področja preventivnih aktivnosti in pomoči žrtvam trgovine z ljudmi se bodo izvajale s strani nevladnih organizacij, kar zahteva pripravo javnih razpisov in izbiro izvajalcev, zato so tudi finančno ovrednotene in je zanje določen vir financiranja. Za nekatere projekte višine sredstev še ni mogoče določiti, saj so vezani na nov Večletni finančni okvir EU za obdobje 2021-2027, ki bo sprejet predvidoma šele v drugi polovici letošnjega leta. Realizacija drugih nalog iz akcijskega načrta je možna v okviru rednih aktivnosti posameznih državnih organov.

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	DA
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none"> – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	NE

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:

(Samo če izberete DA pod točko 6.a.)

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Teškoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
MDDSZ	Oskrba žrtev trgovine z ljudmi – krizna namestitvev	170084 Oskrba žrtev trgovine z ljudmi	45.000,00	45.000,00
MNZ	Oskrba žrtev trgovine z ljudmi – namestitvev v varnem prostoru	3431 Materialni stroški	40.000,00	40.000,00
MNZ	Ozaveščanje	3107 Plače	30.000,00	30.000,00
MNZ	Ozaveščanje – 18. oktober	3431 Materialni stroški	5.000,00	5.000,00
MNZ	Tiskovine	3431 Materialni stroški	1.000,00	1.000,00
MNZ	Organizacija srečanja NATC JVE	3431 Materialni stroški	/	10.000,00
MNZ-Policija	(Re)Integracija žrtev trgovine z ljudmi	1236 Posebna sredstva za izvajanje kriminalistične dejavnosti	14.480,00	/

MNZ-Policija	(Re)Integracija žrtev trgovine z ljudmi	140005 Sklad za notranjo varnost – Policijsko sodelovanje – lastna udeležba (25 %)	/	Podatek še ni na voljo
UOIM	Program PATS	9275 – lastna udeležba 25 %	7.184,33	Podatek še ni na voljo
UOIM	Program PATS	140003 Sklad za azil, migracije in vključevanje (2014–2020)	21.553,00	Podatek še ni na voljo
MZ	Ozaveščanje	4331 Strokovne skupine in posebni programi	25.000,00	25.000,00
MIZŠ	Ozaveščanje	716010 Inovativni projekti	10.000,00	10.000,00
SKUPAJ			199.217,33	166.000,00

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:

Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ		

OBRAZLOŽITEV:

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu

II. Finančne posledice za državni proračun

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:

(Samo če izberete NE pod točko 6.a.)

Kratka obrazložitev

8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:	
Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na: <ul style="list-style-type: none"> - pristojnosti občin, - delovanje občin, - financiranje občin. 	NE
<p>Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Skupnosti občin Slovenije SOS: NE - Združenju občin Slovenije ZOS: NE - Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: NE <p>Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani:</p> <ul style="list-style-type: none"> - v celoti, - večinoma, - delno, - niso bili upoštevani. <p>Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani.</p>	
9. Predstavitev sodelovanja javnosti:	
Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:	NE
Gradivo je bilo usklajeno znotraj medresorske delovne skupine, v kateri so tudi predstavniki nevladnih in humanitarnih organizacij.	
<p>(Če je odgovor DA, navedite: Datum objave: .....</p> <p>V razpravo so bili vključeni:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nevladne organizacije, - predstavniki zainteresirane javnosti, - predstavniki strokovne javnosti. - . <p>Mnenja, predlogi in pripombe z navedbo predlagateljev (imen in priimkov fizičnih oseb, ki niso poslovni subjekti, ne navajajte):</p> <p>Upoštevani so bili:</p> <ul style="list-style-type: none"> - v celoti, - večinoma, - delno, - niso bili upoštevani. <p>Bistvena mnenja, predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani, ter razlogi za neupoštevanje:</p> <p>Poročilo je bilo dano .....</p> <p>Javnost je bila vključena v pripravo gradiva v skladu z Zakonom o ..., kar je navedeno v predlogu predpisa.)</p>	
10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:	DA
11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:	DA
Aleš HOJS minister	

**AKCIJSKI NAČRT
ZA BOJ PROTI TRGOVINI Z LJUDMI ZA
OBDOBJE 2021 – 2022**

Uvod	3
1 Preventiva	4
1.1 Splošna javnost	4
1.2 Tvegane ciljne skupine	6
1.3 Zmanjševanje povpraševanja po storitvah, ki jih opravljajo žrtve trgovine z ljudmi	8
1.4 Ozaveščanje in usposabljanje strokovne javnosti, katere delo je povezano s problematiko trgovine z ljudmi	9
2 Odkrivanje, preiskovanje in pregon trgovine z ljudmi	16
2.1 Učinkovitejše delo policije pri odkrivanju in preiskovanju kaznivih dejanj trgovine z ljudmi	16
2.2 Okrepitev aktivnosti za odkrivanje kaznivih dejanj trgovine z ljudmi za namen prisilnega dela	17
2.3 Uspešnejši pregon storilcev kaznivih dejanj trgovine z ljudmi	17
3 Identifikacija, zaščita in pomoč žrtvam trgovine z ljudmi	19
3.1 Oskrba žrtev trgovine z ljudmi	19
3.2 Uvajanje mehanizma za prepoznavanje, pomoč in zaščito žrtev trgovine z ljudmi in/ali spolnega nasilja v postopkih priznanja mednarodne zaščite v Sloveniji (PATS).....	21
3.3 Prepoznavna primerov trgovine z ljudmi v postopkih obravnave primerov spolnega nasilja in nasilja, povezanega s spolom	21
3.4 Reintegracija žrtev trgovine z ljudmi	22
3.5 Podpora osebam v prostituciji in pri izhodu iz nje	22
4 Sodelovanje v regionalnih in mednarodnih organizacijah za preprečevanje trgovine z ljudmi in boj proti njej	23
4.1 Sodelovanje v neformalni mreži nacionalnih poročevalcev oziroma enakovrednih mehanizmov (NREM) Evropske unije za boj proti trgovini z ljudmi	23
4.2 Srečanja neformalne mreže nacionalnih koordinatorjev regije jugovzhodne Evrope za boj proti trgovini z ljudmi (NATC)	23
4.3 Sodelovanje v okviru Sveta Evrope in Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi (OVSE)	24
4.4 Sodelovanje v preglednem mehanizmu Konvencije Združenih narodov proti mednarodnemu organiziranemu kriminalu in njenih protokolov (UNTOC).....	24
4.5 Mednarodno operativno sodelovanje slovenskih organov odkrivanja in pregona	25
5 Izboljšanje sistemskih rešitev in predlogi zakonodajnih sprememb	26
5.1 Vzpostavitev funkcije nacionalnega poročevalca za boj proti trgovini z ljudmi	26
5.2 Zagotovitev celovite in trajne pomoči otrokom z izkušnjo trgovine z ljudmi	26
5.3 Sistemska ureditev področja zdravstvene zaščite za žrtve trgovine z ljudmi.....	27
5.4 Pregled sodne prakse in ocena učinkovitosti določb kazenske zakonodaje na področju kaznivih dejanj trgovine z ljudmi	28
5.5 Sprememba 5. člena Zakona o odškodnini žrtvam kaznivih dejanj	29
5.6 Posodobitev Priročnika o identifikaciji, pomoči in zaščiti žrtev trgovine z ljudmi	29
5.7 Opredelitev do problematike prostitucije v Sloveniji	30
6 Podporne dejavnosti	31
6.1 Zagotavljanje skladnosti statističnega sistema o pojavnih oblikah trgovine z ljudmi v Republiki Sloveniji	31
6.2 Spremljanje posameznih primerov pregona kaznivih dejanj v povezavi s trgovino z ljudmi	31
6.3 Izdelava in priprava strokovnih tiskanih gradiv	32
PRILOGA	33

Uvod

Medresorska delovna skupina za boj proti trgovini z ljudmi (v nadaljnjem besedilu: MDS TZL) je v skladu s sklepoma Vlade Republike Slovenije št. 01203-9/2019/6 z dne 17. oktobra 2019 in št. 01203-9/2020/4 z dne 5. julija 2020 pripravila nov akcijski načrt za boj proti trgovini z ljudmi, ki se bo izvajal v obdobju 2021–2022.

V Sloveniji je trgovina z ljudmi še vedno najpogosteje prepoznana za namene spolnega izkoriščanja oziroma izkoriščanja prostitucije, redkeje pa so prepoznane druge oblike izkoriščanja. Odkrivanje, preiskovanje in še zlasti dokazovanje kaznivih dejanj trgovine z ljudmi je težavno, dolgotrajno in zapleteno, saj gre največkrat za mednarodno organizirano kriminalno dejavnost večjega števila oseb skozi daljše časovno obdobje. Prepoznavna in obravnava trgovine z ljudmi zato zahtevata veliko posebnega znanja in razumevanja ter celovito in usklajeno delovanje ne samo vladnih, temveč tudi nevladnih organizacij.

MDS TZL je v novem akcijskem načrtu predvidela izvedbo temeljnih dejavnosti preprečevanja trgovine z ljudmi in boja proti njej, ki bodo potekale tako v okviru sodelovanja pristojnih državnih organov kot tudi z vključevanjem nevladnih in humanitarnih organizacij v različne preventivne aktivnosti in pomoč žrtvam trgovine z ljudmi. Dokument je smiselno nadaljevanje že utečenih projektov, ki so se izkazali kot uspešni in zaradi narave dela zahtevajo kontinuiteto, na podlagi preteklih izkušenj pa so zasnovane tudi aktivnosti, ki nadgrajujejo dosedanje delo. Nekateri ukrepi, predvideni za naslednje dvoletno obdobje, izhajajo iz priporočil nadzornega mehanizma GRETA iz drugega kroga ocenjevanja Republike Slovenije glede izvajanja Konvencije Sveta Evrope o ukrepanju proti trgovini z ljudmi (v nadaljevanju: priporočila skupine GRETA).¹ Prav tako so v akcijski načrt vključene nekatere aktivnosti, ki se niso izvedle v obdobju predhodnega akcijskega načrta.

Načrt je razdeljen na šest poglavij: Preventiva; Odkrivanje, preiskovanje in pregon kaznivega dejanja trgovine z ljudmi; Identifikacija, zaščita in pomoč žrtvam; Mednarodno sodelovanje; Izboljšanje sistemskih rešitev in predlogi zakonodajnih sprememb ter Podporne dejavnosti. Poglavja opredeljujejo posamezne naloge ali sklop nalog, njihovo kratko obrazložitev, nosilca naloge, sodelujočo organizacijo pri izvedbi naloge, zagotavljanje finančnih sredstev, če so ta potrebna, in rok izvedbe.

Tabela v prilogi akcijskega načrta prikazuje finančne nosilce posameznih dejavnosti, vrsto proračunske postavke in višino zagotovljenih sredstev.

---

¹ <https://rm.coe.int/greta-2017-38-fqr-svn-en/168078919e>

1 Preventiva

Komunikacijske dejavnosti za ozaveščanje, obveščanje in usposabljanje

Ena temeljnih dejavnosti preventivnega delovanja je ozaveščanje o problematiki trgovine z ljudmi. MDS TZL bo zato nadaljevala in nadgrajevala obstoječe preventivne dejavnosti s ciljem ozaveščati tvegane skupine, splošno in strokovne javnosti ter potrošnike in uporabnike storitev, ki jih opravljajo žrtve trgovine z ljudmi.

Za doseganje ciljev in ciljnih javnosti bodo uporabljena različna komunikacijska orodja, kot so spletna stran, družbeni mediji, dogodki za strokovno javnost (posveti, seminarji ipd.), gradiva (e-priročnik, infografike, statistike ipd.), odnosi z mediji, sporočila za javnost in novinarske konference. Prepoznavnost komunikacijskih dejavnosti bo zagotovljena z uporabo vizualne identitete (logotip Ukrepajmo proti trgovanju z ljudmi).

Pri načrtovanju in izvedbi posameznih dejavnosti bodo člani MDS TZL znotraj svojih resorjev sodelovali z mediji in drugimi deležniki, ki si prizadevajo za ozaveščanje in obveščanje javnosti o ukrepih proti trgovini z ljudmi. Izkušnja z epidemijo COVID-19, ki je najbolj vplivala ravno na izvajanje preventivnih aktivnosti, je delo MDS TZL v letu 2020 postavila pred veliko preizkušnjo. Usposabljanja strokovne javnosti so se izvedla v bistveno manjšem obsegu kot v preteklosti, saj so se pogoji za delo naenkrat spremenili in je bilo treba usvojiti nove komunikacijske in tehnične veščine komuniciranja na daljavo. Prav tako se v skladu z odločitvijo Urada Vlade RS za komuniciranje v preteklem letu niso izvajali projekti nevladnih organizacij. Preventivne dejavnosti so pomemben element celovite obravnave problematike trgovine z ljudmi, zato bo MDS TZL zagotovila, da se v prihodnjem obdobju te izvedejo v obsegu, kot je predviden v akcijskem načrtu, pri čemer pa posamezni izvajalci po potrebi uporabljajo tudi komunikacijska sredstva, ki omogočajo delo na daljavo.

1.1 Splošna javnost

1.1.1 Spletna stran

Spletna stran <https://www.gov.si/zbirke/projekti-in-programi/boj-proti-trgovini-z-ljudmi/> je osnovno orodje zagotavljanja informacij o boju proti trgovini z ljudmi. Stran obsega predstavitev problematike in dela MDS TZL, različnih pojavnih oblik trgovine z ljudmi, ključne mednarodne in nacionalne dokumente, raziskave in poročila ter povezave z organizacijami, ki žrtvam trgovine z ljudmi zagotavljajo pomoč.

Pozornost je namenjena razmeram doma, v Evropi in v svetu, zato imata na strani posebno mesto tudi obeležitev evropskega (18. oktober) in svetovnega dne (30. julij) boja proti trgovini z ljudmi. Vsebina na strani se bo ves čas dopolnjevala in osveževala. Aktualno objavljeno vsebino bomo delili prek vladnih družbenih omrežij, k temu pa bomo spodbudili tudi druge deležnike, vključene v MDS TZL.

Cilj: Urejati in aktualizirati spletno stran v celotnem dvoletnem obdobju.

Nosilec:	Urad Vlade RS za komuniciranje
Zagotovitev financ:	Urad Vlade RS za komuniciranje
Sodelujoči:	Ministrstvo za notranje zadeve (Služba za preprečevanje in boj proti trgovini z ljudmi, v nadaljevanju: SPBTL)

Rok:	Kontinuirana dejavnost v letih 2021 in 2022
------	---

1.1.2 Medijske objave, novinarske konference

Trgovina z ljudmi se vse bolj razrašča, prilagaja globalizacijskim razmeram in dobiva vedno nove podobe. Evropska unija ter mednarodne institucije in organizacije (Združeni narodi, Svet Evrope, Organizacija za varnost in sodelovanje v Evropi, Mednarodna organizacija za migracije, Mednarodna organizacija dela itd.) krepijo aktivnosti za prepoznavanje pojava in boj proti njemu. Tako je opazna velika dinamika raziskovanja in sprejemanja ukrepov, čemur sledi tudi Slovenija.

Informiranje medijev in splošne javnosti bo tudi v nadaljevanju potekalo ves čas s pomočjo posredovanja verodostojnih informacij o navedeni vsebini, o delu MDS TZL in ukrepih za preprečevanje trgovine z ljudmi (novinarske konference ob sprejemanju letnih poročil, seminarji, posveti, uspešno zaključeni primeri ipd.).

Cilj: Obveščati medije in splošno javnost z zagotavljanjem verodostojnih informacij o obravnavani vsebini, delu MDS TZL in ukrepih za preprečevanje trgovine z ljudmi. Obveščanje vključuje novinarske konference ob sprejemanju letnih poročil, seminarje, posvete, uspešno zaključene primere ipd.

Nosilec:	Nacionalni koordinator za boj proti trgovini z ljudmi
Sodelujoči:	Urad Vlade RS za komuniciranje, strokovnjaki s področja boja proti trgovini z ljudmi (MDS TZL) ²
Rok:	Kontinuirana dejavnost v letih 2021 in 2022

1.1.3 Obeležitev 18. oktobra, evropskega dne boja proti trgovini z ljudmi

18. oktobra, ob evropskem dnevu boja proti trgovini z ljudmi, bo organiziran dogodek, ki bo vsebinsko osredotočen na trgovino z ljudmi za namen prisilnega dela in delovnega izkoriščanja. Dogodek, na katerem bodo sodelovali nacionalni koordinator za boj proti trgovini z ljudmi in člani MDS TZL, bo tudi ustrezno medijsko podprt. Organizacija dogodka bo del aktivnosti iz točke 1.3.1.

Cilj: Ozaveščati širšo javnost predvsem z organizacijo dogodka (okrogle mize, posveti ipd.), namenjenega obeležitvi 18. oktobra, evropskega dne boja proti trgovini z ljudmi.

Nosilec:	Ministrstvo za notranje zadeve (SPBTL)
Zagotovitev financ:	Ministrstvo za notranje zadeve
Sodelujoči:	Nacionalni koordinator za boj proti trgovini z ljudmi, strokovnjaki s področja boja proti trgovini z ljudmi (MDS TZL)
Rok:	Oktober 2021 in oktober 2022

² Vključno z nevladnimi in humanitarnimi organizacijami, ki se ukvarjajo s problematiko trgovine z ljudmi.

1.2 Tvegane ciljne skupine

1.2.1 Ozaveščanje potencialnih in prepoznanih žrtev trgovine z ljudmi znotraj projekta Oskrba žrtev (povezava s poglavjem 3.1)

V postopkih identifikacije žrtev trgovine z ljudmi je temeljno ozaveščanje prepoznanih žrtev in tudi potencialnih oziroma domnevnih žrtev trgovanja. Dejavnosti ozaveščanja bodo usmerjene predvsem v tvegano skupino tujcev, s poudarkom na kršitvah pravic tujih delavcev v Sloveniji, in v tvegano skupino mladih.

Dostopnost tem tveganim skupinam je najučinkovitejša z že utečenimi mehanizmi pomoči in oskrbe. Zaradi tega bo izdelava ustreznih gradiv, namenjenih ozaveščanju tveganih skupin, umeščena v projekt Oskrba žrtev trgovine z ljudmi. Tako bo izvajalec, izbran v postopku javnega razpisa, zadolžen za ozaveščanje te ciljne populacije. Pri tem bo ozaveščanje tvegane skupine tujci vključeno v razpis za namestitvev v varnem prostoru, ozaveščanje tvegane skupine mladi pa v razpis za krizno namestitvev (glej poglavje 3.1). Distribucija gradiv bo potekala prek ustreznih državnih organov in mreže nevladnih organizacij.

Cilj 1: Izdati informativno gradivo za tujce. Za vse, ki se želijo zaposliti v Republiki Sloveniji, za tiste, ki nezakonito prestopajo državno mejo, in za prosilce za mednarodno zaščito (s posebnim poudarkom na mladoletnikih brez spremstva in samskih ženskah) bo pripravljeno informativno gradivo v njim razumljivih jezikih, ki bo na razpolago na diplomatsko-konzularnih predstavništvi, mejnih prehodih in upravnih enotah ter v azilnemu domu in centru za tujce.

Cilj 2: Izdati informativno gradivo in izvesti delavnice za državljane Republike Slovenije, namenjene informiranju in ozaveščanju otrok, mladih in vzgojno pedagoškega kadra ter morebitnih drugih ciljnih populacij o nevarnostih in pasteh trgovine z ljudmi. Gradiva bodo objavljena na ustreznih spletnih mestih, ki so središča virtualnega združevanja mladih, na centrih za socialno delo, šolah in v zdravstvenih ustanovah.

Nosilec:	Ministrstvo za notranje zadeve ter Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
Zagotovitev financ:	Ministrstvo za notranje zadeve ter Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
Izvajalec:	Nevladne organizacije, izbrane na podlagi javnega razpisa
Rok:	Kontinuiran proces v letih 2021 in 2022

1.2.2. Preventivno ozaveščanje in izobraževanje starejših osnovnošolcev in srednješolcev

Otroci in mladostniki spadajo v posebej občutljivo kategorijo potencialnih žrtev trgovine z ljudmi. Mednarodna organizacija dela ocenjuje, da je vsako leto med žrtvami trgovine z ljudmi približno 1,2 milijona otrok. Trgovini z ljudmi so izpostavljena tako dekleta kot tudi fantje, ki pa so podvrženi različnim oblikam izkoriščanja. Pri ženskah in dekletih gre večinoma za spolno izkoriščanje, ki navadno izhaja iz neenake obravnave spolov in nasilja, povezanega s spolom, prav tako pa znotraj določenih skupnosti prihaja do prisilnih porok, medtem ko so fantje in moški največkrat izkoriščani za namen prisilnega dela in delovnega izkoriščanja.

MDS TZL ocenjuje, da je treba to izjemno ranljivo skupino primerno ozaveščati o nevarnostih trgovine z ljudmi in načinih novačenja ter jo usposobiti za prepoznavanje tveganja, ustrezno ukrepanje in samozaščitno vedenje. V času, ko se ves svet sooča z epidemijo COVID-19, so ranljivi posamezniki v še večji nevarnosti, da postanejo žrtve trgovine z ljudmi. Otroci zaradi epidemije in zaprtja šol še več časa preživijo pred računalnikom in na internetu ter so zato močno izpostavljeni nevarnostim trgovine z ljudmi. Zato je treba prizadevanja v boju proti temu pojavu okrepiti z uvedbo sistematičnega in dolgoročnega ozaveščanja otrok in mladoletnikov. Na podlagi natančno izdelanega načrta in dodatne zaposlitve ene osebe na Ministrstvu za notranje zadeve bomo v treh letih izvedli delavnice ozaveščanja v vseh 9. razredih osnovnih šol in vseh oddelkih 2. letnikov srednjih šol v Sloveniji. Aktivnosti se bodo izvajale tudi v okoljih, kjer živijo pripadniki romske skupnosti.

Izobraževanje mladih je zelo pomembno z dveh vidikov, in sicer jih moramo obravnavati tako kot možne žrtve trgovine z ljudmi in tudi kot morebitne bodoče potrošnike. Zato bomo z okrepljenim ozaveščanjem te ciljne skupine hkrati prispevali k zmanjšanju povpraševanja po storitvah, ki jih opravljajo žrtve trgovine z ljudmi.

Cilj: Sistematično ozaveščati otroke in mladostnike o nevarnostih trgovine z ljudmi in načinih novačenja ter jih usposobiti za prepoznavanje tveganja, ustrezno ukrepanje in samozaščitno vedenje.

Nosilec:	Ministrstvo za notranje zadeve (SPBTL)
Zagotovitev financ:	Ministrstvo za notranje zadeve
Izvajalec:	Ministrstvo za notranje zadeve (SPBTL)
Rok:	Kontinuiran proces v letih 2021 in 2022

1.2.3 Preventivno delovanje na področju ozaveščanja in preprečevanja trgovine z ljudmi v romski skupnosti

Urad Vlade RS za narodnosti načrtuje vključevanje vsebin boja proti trgovini z ljudmi, zlasti z vidika prisilnih in t. i. prezgodnjih porok, v svoje redno delo. Predstavniki urada se bodo udeleževali dejavnosti, povezanih z bojem proti trgovini z ljudmi, z ozaveščanjem o negativnih posledicah prisilnih in t. i. prezgodnjih porok, ter dejavnosti za opolnomočenje romskih žensk in deklic (ter tudi moških in dečkov). Urad si bo pri svojem delu z medinstitucionalnim in multidisciplinarnim povezovanjem prizadeval ozaveščati pristojne institucije in potencialne žrtve trgovine z ljudmi v romskih skupnostih o nujnosti opustitve argumentacij in opravičevanja tovrstnih praks pod krinko romske kulture in tradicije, o postavitvi zagotavljanja in uresničevanja otrokovih pravic in spoštovanja veljavnih predpisov v ospredje odločitev in ukrepanj pristojnih institucij ter na potrebo po okrepljenem ozaveščanju o posledicah tovrstnih praks vseh ključnih deležnikov.

Hkrati si bo urad prizadeval seznanjati vse ključne deležnike in institucije s pomembnimi informacijami ter s tem prispevati k bolj celostnemu obravnavanju teh pojavov in posledično k celovitejšemu ukrepanju, ko do teh primerov pride, oziroma ustreznemu preventivnemu ukrepanju. Pri tem bo urad sodeloval z vsemi pristojnimi institucijami, zlasti z Ministrstvom za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, centri za socialno delo, Ministrstvom za notranje zadeve in Policijo, Ministrstvom za pravosodje, romsko skupnostjo (zlasti njenimi predstavniki in organizacijami romske skupnosti), nevladnimi organizacijami in drugimi pristojnimi institucijami.

Cilj: Obravnavati pojav prisilnih in t.i. prezgodnjih porok v romski skupnosti medinstitucionalno in multidisciplinarno s ciljem zmanjšati število teh pojavov ter ozaveščati pripadnike in pripadnice romske skupnosti in vse pristojne institucije o teh pojavih.

Nosilec:	Urad Vlade RS za narodnosti
Sodelujoči:	Nacionalni koordinator za boj proti trgovini z ljudmi, člani MDS TZL in druge pristojne institucije
Izvajalec:	Urad Vlade RS za narodnosti
Rok:	Kontinuirana dejavnost v letih 2021 in 2022

1.3 Zmanjševanje povpraševanja po storitvah, ki jih opravljajo žrtve trgovine z ljudmi

Trgovino z ljudmi je treba preprečevati tudi z zmanjševanjem povpraševanja po storitvah, ki jih pod različnimi oblikami prisile izvajajo žrtve trgovanja. Ozaveščanje se bo izvajalo za delodajalce v panogah, kjer najpogosteje prihaja do zlorab in obstaja veliko tveganje, da zaposleni postanejo žrtve trgovine z ljudmi, ter tudi neposredno za javnost in tvegane kategorije zaposlenih.

1.3.1 Ozaveščanje potrošnikov izdelkov in uporabnikov storitev žrtev trgovine z ljudmi

Predpogoj trgovine z ljudmi je povpraševanje po blagu in storitvah, ki jih pod različnimi oblikami prisile izvajajo žrtve trgovine z ljudmi. Cilj preventivnih aktivnosti bo zato zmanjševati povpraševanje z usmerjanjem pozornosti v odgovornost uporabnikov tovrstnih izdelkov in storitev.

S tem namenom bo v obeh letih podprt projekt, ki bo o trgovini z ljudmi za namen prisilnega dela in delovnega izkoriščanja ozaveščal splošno javnost in informiral medije. Projekt bo moral izpostaviti odgovornost potrošnikov izdelkov in storitev, ki so produkt prisilnega dela in delovnega izkoriščanja ali dela otrok. Posredno bo naslavljal delodajalce, zlasti v panogah, kjer najpogosteje prihaja do zlorab in kjer obstaja veliko tveganje, da so med zaposlenimi tudi žrtve trgovine z ljudmi. Ob tem bosta izpostavljeni tudi družbena odgovornost podjetij ter nujnost preverjanja podizvajalcev in celotne verige dobaviteljev. Člani MDS TZL se bodo povezovali in multiplicirali sporočila deležnikov, ki si v okviru svojih programov prizadevajo za ozaveščanje javnosti o izdelkih in storitvah, ki jih pod različnimi oblikami prisile izvajajo otroci in žrtve trgovanja.

Izbira izvajalca bo izvedena na podlagi javnega naročila v okvirnem znesku 5.000 EUR na leto.

Cilj: Ozaveščati splošno javnost in obveščati medije o trgovini z ljudmi za namen prisilnega dela in delovnega izkoriščanja.

Nosilec:	Ministrstvo za notranje zadeve (SPBTL)
Zagotovitev financ:	Ministrstvo za notranje zadeve
Sodelujoči:	Nacionalni koordinator za boj proti trgovini z ljudmi
Izvajalec:	Nevladna organizacija, izbrana na podlagi javnega naročila
Rok:	Kontinuirana dejavnost v letih 2021 in 2022

1.3.2 Okrepitev sodelovanja z zasebnim sektorjem

Za še učinkovitejše delo pri preprečevanju trgovine z ljudmi je treba vzpostaviti močnejšo povezavo z zasebnim sektorjem, s katerim je neposredno ali posredno povezana večina primerov prisilnega dela.

Tudi skupina GRETA predlaga, da slovenski organi tesno sodelujejo s sindikati, civilno družbo in zasebnim sektorjem, da bi povečali ozaveščenost o trgovini z ljudmi zaradi izkoriščanja delovne sile, preprečili trgovino z ljudmi v oskrbovalnih verigah in okrepili družbeno odgovornost podjetij na podlagi vodilnih načel ZN o podjetništvu in človekovih pravicah ter priporočilo CM/Rec(2016)3 o podjetništvu in človekovih pravicah (56. odstavek).

Da bi čim več delodajalcev ozavestili o navedeni problematiki, je Ministrstvo za notranje zadeve ob evropskem dnevu boja proti trgovini z ljudmi 18. oktobra 2020 izdalo priročnik za delodajalce Preprečite prisilno delo, ki zagotavlja potrebne informacije delodajalcem, pri katerih obstaja tveganje, da bi lahko bili povezani s prisilnim delom. To se nanaša zlasti na panoge, ki zaposlujejo mnogo nekvalificiranih in razmeroma slabo plačanih tujih delavcev, na primer gradbeništvo, gostinstvo, kmetijstvo, prevoznništvo, logistika, gozdarstvo, živilska industrija in številne druge. Ti izzivi so še posebno pogosti v panogah, v katerih delodajalci v velikem obsegu najemajo slovenske ali tuje podizvajalce in imajo slabši pregled nad delovnimi razmerami teh delavcev.

Ob koordinaciji Službe za preprečevanje in boj proti trgovini z ljudmi na Ministrstvu za notranje zadeve bo MDS TZL izvedla različne aktivnosti za nadaljnjo promocijo omenjenega priročnika in ozaveščanje delodajalcev, pri katerih obstaja tveganje, da bi lahko bili povezani s trgovino z ljudmi za namen prisilnega dela.

Cilj: Povečati ozaveščenost zasebnega sektorja o trgovini z ljudmi za namen prisilnega dela.

Nosilec:	Nacionalni koordinator za boj proti trgovini z ljudmi
Sodelujoči:	Inšpektorat RS za delo, Finančna uprava RS
Izvajalec:	Ministrstvo za notranje zadeve (SPBTL)
Rok:	Kontinuirana dejavnost v letih 2021 in 2022

1.4 Ozaveščanje in usposabljanje strokovne javnosti, katere delo je povezano s problematiko trgovine z ljudmi

1.4.1 Izvajanje programov usposabljanja policistov

Policija bo na področju boja zoper trgovino z ljudmi nadaljevala izvajanje programa usposabljanja policistov in kriminalistov na vseh ravneh delovanja. Usposabljanja bodo prilagojena ciljnim skupinam znotraj policije in novim pojavnim oblikam izkoriščanja žrtev trgovine z ljudmi.

Cilj 1: Policija izvede usposabljanja za policiste, ki izvajajo dela in naloge na področnih in območnih policijskih postajah. Usposabljanja bodo usmerjena v prepoznavo kazalnikov žrtev trgovine z ljudmi in poznavanja izvedbe nadaljnjih postopkov z žrtvami trgovine z ljudmi.

Cilj 2: Policija izvede specialistična usposabljanja kriminalistov, ki preiskujejo kazniva dejanja trgovine z ljudmi. Usposabljanja bodo usmerjena v prepoznavo kazalnikov žrtev

trgovine z ljudmi in novih pojavnih oblik trgovine z ljudmi (prisilno delo, prisilno izvrševanje kaznivih dejanj, prisilno beračenje, izkoriščanje otrok). Izobraževalni proces bo vključeval tudi spoznavanje taktike in metodike preiskovanja v predkazenskih postopkih z uporabo prikritih preiskovalnih ukrepov, poznavanje postopkov z žrtvami trgovine z ljudmi, programov nudenja pomoči in zaščite ter pomena mednarodnega sodelovanja. Pri izvedbi usposabljanja sodelujejo Specializirano državno tožilstvo RS in nevladne organizacije, ki delujejo na področju boja zoper trgovino z ljudmi.

Nosilec:	Ministrstvo za notranje zadeve – Policija
Sodelujoči:	Specializirano državno tožilstvo RS, nacionalni koordinator za boj proti trgovini z ljudmi, Ministrstvo za notranje zadeve (SPBTL), nevladne organizacije, sindikati
Izvajalec:	Ministrstvo za notranje zadeve – Policija, Uprava kriminalistične policije (v nadaljnjem besedilu: GPU UKP) v sodelovanju s strokovnjaki navedenega področja
Rok:	Kontinuirana dejavnost v letih 2021 in 2022

1.4.2 Strokovno usposabljanje državnih tožilcev in sodnikov

Glede na dejstvo, da sta usposobljenost in specifičnost znanja o boju proti trgovini z ljudmi potrebni tudi pri državnih tožilih in sodnikih, bo problematika trgovine z ljudmi še naprej del izobraževanja zlasti znotraj sodniških in državnotožilskih šol Centra za izobraževanje v pravosodju. Vsebina se prilagaja trendom pregona trgovine z ljudmi in se za naslednje dvoletno obdobje osredotoča na obravnavo primerov, pri katerih je bila pri žrtvi zlorabljen njena ranljivost, in na tematiko odškodnin. Za usposabljanja se poskušajo pridobiti tudi tuji strokovnjaki in izvedenci, ki znajo prepoznati ranljivost žrtev. Sredstva za izvedbo usposabljanj se zagotovijo znotraj programa izvajalca.

Cilj: Ministrstvo za pravosodje – Center za izobraževanje v pravosodju organizira usposabljanja, na katerih bo predstavljena tematika trgovine z ljudmi, ki naj vključuje obravnavo zlorabe ranljivosti žrtev in tematiko odškodnin. Za usposabljanja se pridobijo tudi tuji strokovnjaki in izvedenci, ki znajo prepoznati ranljivost žrtev.

Nosilec:	Ministrstvo za pravosodje
Sodelujoči:	Strokovnjaki s področja boja proti trgovini z ljudmi (MDS TZL), Specializirano državno tožilstvo RS, sodišča
Izvajalec:	Center za izobraževanje v pravosodju
Rok:	Enkratna izvedba v letu 2021 oz. 2022

1.4.3 Usposabljanje inšpektorjev Inšpektorata Republike Slovenije za delo (IRSD)

Inšpektorji IRSD se bodo v okviru rednih strokovnih posvetov seznanjali z vsebino problematike izkoriščanja dela in prisilnega dela kot enega izmed namenov trgovine z ljudmi. Ta tematika bo inšpektorjem s pomočjo področnih strokovnjakov predstavljena vsaj enkrat letno. Ker sta prisilno delo in delovno izkoriščanje kot pojavnimi oblikami trgovine z ljudmi v vedno večjem trendu rasti tudi v EU, se inšpektorji izobražujejo in usposabljujejo tudi na mednarodni ravni.

Cilj 1: IRSD v sodelovanju s strokovnjaki MDS TZL organizira vsakoletni posvet, na katerega povabi strokovnjake glede na obravnavano tematiko prisilnega dela oziroma delovnega izkoriščanja.

Cilj 2: Predstavniki IRSD se v skladu s potrebami in zmožnostmi udeležujejo nacionalnih in mednarodnih usposabljanj in izobraževanj na temo trgovine z ljudmi in prisilnega dela.

Nosilec:	Inšpektorat RS za delo
Sodelujoči:	Strokovnjaki s področja boja proti trgovini z ljudmi (MDS TZL), druge zunanje organizacije, sindikati
Izvajalec:	Inšpektorat RS za delo
Rok:	Kontinuirana dejavnost v letih 2021 in 2022

1.4.4 Strokovno usposabljanje uslužbencev Finančne uprave Republike Slovenije (FURS)

Področna zakonodaja, ki opredeljuje delo FURS, daje inšpektorjem in uslužbencem mobilnih enot možnost, da pri svojem delu zaznavajo kršitve, povezane s pojavnostjo trgovine z ljudmi. Te se odražajo predvsem v delovno intenzivnih panogah, v katerih se zaposlujejo nizkokvalificirani tuji delavci.

Cilj 2: Uslužbenci FURS (inšpektorji, uslužbenci mobilnih enot) se bodo v okviru rednih strokovnih posvetov seznanjali tudi z vsebino problematike prisilnega dela kot enega izmed namenov trgovine z ljudmi. Ta tematika, ki vključuje tudi nove trende, bo uslužbencem FURS predstavljena vsaj enkrat letno, in sicer s strani področnih strokovnjakov in v okviru rednih letnih strokovnih posvetov.

Nosilec:	Finančna uprava RS
Sodelujoči:	Strokovnjaki s področja boja proti trgovini z ljudmi (MDS TZL), sindikati
Izvajalec:	Finančna uprava RS
Rok:	Enkratna izvedba v letih 2021 in 2022

1.4.5 Usposabljanje uslužbencev Urada Vlade Republike Slovenije za oskrbo in integracijo migrantov (UOIM) oziroma organizacij, prisotnih v azilnem domu in njegovih izpostavah, z namenom zgodnjega odkrivanja in preprečevanja trgovine z ljudmi

UOIM redno usposablja uslužbence in hkrati ozavešča vse, ki pri delu prihajajo v stik z nastanjenimi, o prepoznavi indikatorjev različnih zlorab in tudi trgovine z ljudmi. Zagotavlja tudi informacije nastanjenim osebam o pravicah in dolžnostih, ki izhajajo iz njihovega statusa, ter jih ozavešča o samozaščiti, ukrepanju in iskanju pomoči.

Cilj: Izvesti usposabljanje uslužbencev urada in podpornih služb (varnostna služba, čistilni servis, prostovoljci ...), ki pri delu prihajajo v stik z migranti, znotraj delovnih procesov in z uporabo za to pripravljenih gradiv. Z usposabljanjem različnim deležnikom zagotoviti informacije glede trgovine z ljudmi in indikatorjev, s pomočjo katerih se prepoznajo žrtve trgovine z ljudmi.

Nosilec:	Urad Vlade RS za oskrbo in integracijo migrantov skupaj s strokovnjaki, s tega delovnega področja in nevladnimi organizacijami, ki delujejo na tem področju
Sodelujoči:	Strokovnjaki s področja boja proti trgovini z ljudmi (MDS TZL)
Izvajalec:	Urad Vlade RS za oskrbo in integracijo migrantov v sodelovanju s

	strokovnjaki s tega delovnega področja in nevladnimi organizacijami, ki delujejo na tem področju
Rok:	Enkratna izvedba v letih 2021 in 2022

1.4.6 Usposabljanje uslužbencev Ministrstva za notranje zadeve – Direktorata za migracije (DM) z namenom zgodnjega odkrivanja in preprečevanja trgovine z ljudmi

Uslužbenci MNZ DM se v postopkih odločanja o dodeljevanju statusa upravičenosti do mednarodne zaščite v Republiki Sloveniji srečujejo tudi s primeri, v katerih so prosilci za mednarodno zaščito prepoznane ali potencialne žrtve trgovine z ljudmi. V tovrstnih primerih sta ozaveščenost in usposobljenost javnih uslužbencev (odločevalcev) potrebni, da lahko pri svojem delu ustrezno in pravočasno ukrepajo v skladu s Priročnikom o identifikaciji, pomoči in zaščiti žrtev trgovine z ljudmi.

Cilj: Z usposabljanjem uslužbencev zagotoviti senzibilnost zaznave pojavnosti trgovine z ljudmi v rednih delovnih postopkih glede migracij in azila. Usposabljanje se izvede znotraj delovnih procesov in z uporabo za to pripravljenih gradiv. Izvedbo usposabljanj bodo omogočili lastni finančni viri izvajalca.

Nosilec:	Ministrstvo za notranje zadeve (DM)
Sodelujoči:	Strokovnjaki s področja boja proti trgovini z ljudmi (MDS TZL)
Izvajalec:	Ministrstvo za notranje zadeve (DM)
Rok:	Enkratna izvedba v letih 2021 in 2022

1.4.7 Usposabljanje uslužbencev centrov za socialno delo v primerih prepoznave trgovine z ljudmi

Usposabljanje bo usmerjeno v pomoč žrtvam trgovine z ljudmi, hkrati pa bo ponujalo orodja za prepoznavo pojava pri delu s posamezniki iz socialno ogroženih skupin. Ker se s to kategorijo oseb najpogosteje srečujejo ravno uslužbenci centrov za socialne zadeve, je cilj tovrstnih usposabljanj izoblikovati prakso, ki bo zadovoljila potrebe prepoznanih žrtev trgovanja in tudi zmožnosti izvajalcev.

Izobraževanje bo predvidoma potekalo pod okriljem Socialne zbornice Slovenije, ki na podlagi pogodbe o financiranju javnih pooblastil, ki jo sklene z MDDSZ, organizira seminar za strokovne delavce in strokovne sodelavce centrov za socialno delo.

Cilj: Prepoznati primere trgovine z ljudmi in tudi ukrepati na podlagi Priročnika o identifikaciji pomoči in zaščiti žrtev trgovine z ljudmi.

Nosilec:	Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
Sodelujoči:	Centri za socialno delo
Izvajalec:	Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti v sodelovanju s strokovnjaki s področja boja proti trgovini z ljudmi (MDS TZL)
Rok:	Enkratna izvedba v letih 2021 in 2022

1.4.8 Obveščanje in ozaveščanje pedagoškega in svetovalnega kadra o problematiki trgovine z ljudmi

Strokovne delavce v vzgoji in izobraževanju je treba seznaniti z različnimi problematikami ogroženosti in nasilja med mladostniki, v sklopu katerih se je treba navezati tudi na pojavnost in pasti trgovine z ljudmi. Poleg tega je treba učitelje motivirati za vključevanje tovrstnih vsebin v šolsko delo. Ozaveščanje bo osredotočeno na učitelje v osnovnih in srednjih šolah, svetovalne delavce ter vzgojitelje v dijaških domovih.

Cilj 1: Na rednih delovnih posvetih bo nosilec naloge poskrbel, da bo tematika s poudarkom na preventivnem ozaveščanju otrok in mladine o nevarnostih trgovine z ljudmi predstavljena ravnateljem, zatem pa na izobraževalnih seminarjih tudi učiteljem. S tem namenom bosta Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport ter Zavod Republike Slovenije za šolstvo izvedla strokovni seminar, na katerem bo obravnavana tudi tematika trgovine z ljudmi. Pri izvedbi seminarja bodo sodelovali strokovnjaki in člani medresorske delovne skupine za boj proti trgovini z ljudmi. Sredstva za usposabljanje bo zagotovilo Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport.

Cilj 2: Nosilec dejavnosti izvede ustrezne postopke glede oblikovanja predlogov za pripravo učnega načrta, na podlagi katerega bi v učne predmete (etika, človekove pravice ipd.) vnesli vsebino trgovine z ljudmi z namenom ozaveščanja mladih.

Nosilec:	Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Zavod Republike Slovenije za šolstvo
Sodelujoči:	Strokovnjaki s področja boja proti trgovini z ljudmi (MDS TZL)
Izvajalec:	Zavod Republike Slovenije za šolstvo
Rok:	Enkratna izvedba v letih 2021 in 2022

1.4.9 Obveščanje in ozaveščanje zdravstvenega osebja o problematiki trgovine z ljudmi

Prenos znanja in zavedanja problematike trgovine z ljudmi je potreben tudi za zdravstveno osebje, ki se s pojavnostjo trgovine z ljudmi srečuje pri zdravstveni oskrbi. Tovrstni stiki so lahko neposredno z žrtvijo trgovanja ali posredno prek ljudi, ki so v bližnjem stiku z žrtvijo.

Cilj: Nosilec dejavnosti v skladu s svojimi pristojnostmi organizira oblike usposabljanj znotraj posvetov, ki se jih udeležujejo sodelujoči predstavniki zdravstvenih ustanov, ter daje ustrezno organizacijsko in vsebinsko podporo izvajalcem usposabljanja.

Nosilec:	Ministrstvo za zdravje
Sodelujoči:	Zdravstvene ustanove, strokovnjaki s področja boja proti trgovini z ljudmi (MDS TZL)
Izvajalec:	Ministrstvo za zdravje
Rok:	Enkratna izvedba v letih 2021 in 2022

1.4.10 Obveščanje in ozaveščanje konzularnega osebja o pojavnih oblikah trgovine z ljudmi z namenom njihovega zgodnjega odkrivanja v postopkih izdaje vizumov in dovoljenj za prebivanje na konzularnih predstavništvi v tujini

Ozaveščanje in nadaljnje seznanjanje konzularnega osebja na diplomatsko-konzularnih predstavništvi v tujini o potencialnih možnostih trgovine z ljudmi, ki jih je treba prepoznati v postopkih, ki jih imajo s tujimi državljani pri izdaji vizumov in dovoljenj za začasno prebivanje, se je v preteklem obdobju izkazalo kot učinkovit preventivni ukrep, zato bo Ministrstvo za zunanje zadeve te vsebine vključilo v program izobraževanja tudi za leti 2021 in 2022.

Cilj: Usposabljanje konzularno osebje o tematiki trgovine z ljudmi v okviru letnih konzularnih posvetov na Ministrstvu za zunanje zadeve.

Nosilec:	Ministrstvo za zunanje zadeve
Sodelujoči:	Strokovnjaki s področja boja proti trgovini z ljudmi (MDS TZL)
Izvajalec:	Ministrstvo za zunanje zadeve
Rok:	Enkratna izvedba v letih 2021 in 2022

1.4.11 Obveščanje in ozaveščanje diplomatov pred odhodom na delo v tujino

Treba je nadaljevati ozaveščanje in seznanjanje diplomatov pred odhodom na delo v tujino o pojavnih oblikah trgovine z ljudmi in o obveznosti upoštevanja lokalne delovnopravne zakonodaje. Tako bi se preprečevale posebne oblike trgovine z ljudmi pri najemanju delovne sile za pomoč v gospodinjstvu diplomatov na delu v tujini.

Cilj: Ozaveščati diplomate o problematiki trgovine z ljudmi znotraj rednih priprav pred odhodom na delo na diplomatska predstavništva in konzulate.

Nosilec:	Ministrstvo za zunanje zadeve
Sodelujoči:	Strokovnjaki s področja boja proti trgovini z ljudmi (MDS TZL)
Izvajalec:	Ministrstvo za zunanje zadeve
Rok:	Izvedba znotraj vsakokratnih priprav pred odhodom v tujino in letnih konzularnih posvetov v letih 2021 in 2022

1.4.12 Strokovno srečanje predstavnikov vseh pristojnih institucij, ki delujejo na področju preprečevanja in boja proti trgovini z ljudmi v Republiki Sloveniji

Poleg usposabljanj, usmerjenih na specifično področje dela strokovnjakov, ki delujejo na področju preprečevanja trgovine z ljudmi in boja proti njej, se enkrat letno izvede tudi strokovni posvet za širši krog deležnikov iz vseh državnih institucij in organizacij, vključenih v delo MDS TZL. Na posvetu se bodo udeleženci seznanili z aktualnimi informacijami in vsebinami s področja boja proti trgovini z ljudmi, tako na državni kot tudi na mednarodni ravni. S poglobljeno razpravo bodo lahko oblikovali rešitve za uspešnejše preprečevanje, odkrivanje, preiskovanje in pregon kaznivih dejanj trgovine z ljudmi.

Cilj: Na rednih letnih posvetih se bodo udeleženci seznanili z aktualnimi informacijami in vsebinami s področja boja proti trgovini z ljudmi in oblikovali rešitve, ki bi lahko prispevale k uspešnejšemu preprečevanju, odkrivanju, preiskovanju in pregonu kaznivih dejanj trgovine z ljudmi.

Nosilec:	Nacionalni koordinator za boj proti trgovini z ljudmi
Sodelujoči:	Strokovnjaki s področja boja proti trgovini z ljudmi (MDS TZL)
Izvajalec:	Ministrstvo za notranje zadeve (SPBTL)
Rok:	Enkratna izvedba v letih 2021 in 2022

2 Odkrivanje, preiskovanje in pregon trgovine z ljudmi

2.1 Učinkovitejše delo policije pri odkrivanju in preiskovanju kaznivih dejanj trgovine z ljudmi

Spolno izkoriščanje in izkoriščanje prostitucije sta še vedno najpogosteje zaznani in preiskovani obliki izkoriščanja žrtev trgovine z ljudmi v Republiki Sloveniji. Policija zaznava tudi prisotnost drugih oblik trgovine z ljudmi, ki se kažejo v prisilnem delu, služabništvu in prisilnem izvrševanju kaznivih dejanj, vendar pa so te oblike izkoriščanja zaznane in preiskovane v manjšem obsegu. Ker so naznanitve kaznivih dejanj trgovine z ljudmi redke, identificirane žrtve pa izhajajo predvsem iz dejavnosti policije, je dejansko stanje na tem področju težko oceniti.

Policija bo glede na navedeno izvajala dejavnosti, ki bodo usmerjene tudi v prepoznavo drugih, slabše prepoznanih oblik izkoriščanja žrtve trgovine z ljudmi. Ob tem bo posebna pozornost namenjena odkrivanju žrtev trgovine z ljudmi med otroki, delavci migranti in nezakonitimi migranti.

Cilj 1: Policija bo na lokalni, regionalni in državni ravni še naprej usmerjeno in učinkovito izvajala vse svoje pristojnosti pri odkrivanju in preiskovanju kaznivega dejanja trgovine z ljudmi ter dejavnosti v postopkih identifikacije žrtev trgovine z ljudmi.

Cilj 2: Policija bo na vseh ravneh svojega delovanja okrepila proaktivne dejavnosti, ki bodo usmerjene v identifikacijo žrtev trgovine z ljudmi, izkoriščanih zaradi prisilnega dela in drugih oblik izkoriščanja. Policija bo ob koordinaciji Službe za preprečevanje in boj proti trgovini z ljudmi, MNZ, sodelovala s pristojnimi državnimi organi, ki se pri izvajanju svojih pristojnosti in pooblastil lahko srečajo s problematiko trgovine z ljudmi (FURS, Tržni inšpektorat RS, IRSD in drugimi), nevladnimi organizacijami in sindikati, ki sodelujejo pri boju proti trgovini z ljudmi. V tem smislu bodo načrtovane skupne dejavnosti v obliki skupnih akcijskih dni, katerih cilj bo identificirati morebitne žrtve trgovine z ljudmi v določenih gospodarskih dejavnostih in panogah.

Cilj 3: Policija bo v okviru političnega cikla EU za boj proti hudim oblikam organiziranega mednarodnega kriminala in Evropske večdisciplinarne platforme proti grožnjam kriminala na področju trgovine z ljudmi (EMPACT THB) izvajala predvidene dejavnosti iz Operativnega akcijskega načrta za boj proti trgovini z ljudmi. V okviru zmožnosti bo načrtovala in izvedla t. i. skupne akcijske dni, katerih aktivnosti bodo usmerjene v prepoznavo žrtev trgovine z ljudmi.

Cilj 4: Kriminalistična policija bo okrepila proaktivne dejavnosti, usmerjene v identifikacijo kriminalnih združb in posameznikov, ki zlorabljajo legalne poslovne modele z namenom izkoriščanja žrtev trgovine z ljudmi.

Nosilec:	Ministrstvo za notranje zadeve – Policija (GPU UKP)
Sodelujoči:	Specializirano državno tožilstvo RS, Ministrstvo za notranje zadeve (SPBTL), FURS, Tržni inšpektorat Republike Slovenije, IRSD, nevladne organizacije, sindikati
Rok:	Kontinuiran proces

2.2 Okrepitev aktivnosti za odkrivanje kaznivih dejanj trgovine z ljudmi za namen prisilnega dela

Trgovino z ljudmi za namen prisilnega dela je težko odkrivati, preiskovati in dokazovati, zato je treba na tem področju delovati bolj proaktivno. Tudi skupina GRETA v priporočilih iz drugega kroga ocenjevanja predlaga, da slovenski organi sprejmejo nadaljnje ukrepe za preprečevanje trgovine z ljudmi zaradi izkoriščanja delovne sile. V ta namen je treba inšpektorje za delo in druge pomembne akterje spodbuditi, da si prizadevajo za tvornejši pristop in razširijo svoje terensko delo za prepoznavo potencialnih žrtev trgovine z ljudmi, razmisliti pa bi bilo treba tudi o izboljšanju mehanizmov in postopkov za prepoznavo oseb, ki so žrtve trgovine z ljudmi v državi (97. odstavek).

Za učinkovitejše delo na tem področju je treba zato zagotoviti redno izmenjavo informacij med vsemi pomembnimi deležniki in izvedbo aktivnosti, usmerjenih v identifikacijo žrtev trgovine z ljudmi, izkoriščanih zaradi prisilnega dela. Praksa v nekaterih drugih državah kaže tudi potrebo po pripravi smernic za delo inšpektorjev za delo, ki bodo pripomogle k učinkovitejšemu odkrivanju teh kaznivih dejanj.

Cilj 1: Redno izmenjavati informacije med pristojnimi državnimi organi, ki se pri izvajanju svojih pristojnosti in pooblastil lahko srečajo s problematiko trgovine z ljudmi za namen prisilnega dela. Na podlagi opravljenih analiz in usmeritev za delo se po predhodnem dogovoru izvedejo aktivnosti, osredotočene na rizične skupine oziroma dejavnosti. Po potrebi je v delo skupine vključen tudi predstavnik Specializiranega državnega tožilstva RS.

Nosilec:	Nacionalni koordinator za boj proti trgovini z ljudmi
Sodelujoči:	IRSD, Ministrstvo za notranje zadeve – Policija (GPU UKP), FURS, sindikati, Specializirano državno tožilstvo RS, Ministrstvo za notranje zadeve (SPBTL)
Rok:	Kontinuiran proces v letih 2021 in 2022

Cilj 2: Pripraviti smernice za delo inšpektorjev za delovna razmerja ter inšpektorjev za varnost in zdravje pri delu na področju odkrivanja kaznivih dejanj trgovine z ljudmi.

Nosilec:	IRSD
Sodelujoči:	Nacionalni koordinator za boj proti trgovini z ljudmi, Ministrstvo za notranje zadeve (SPBTL), Ministrstvo za notranje zadeve – Policija (GPU UKP)
Rok:	Druga polovica leta 2021

2.3 Uspešnejši pregon storilcev kaznivih dejanj trgovine z ljudmi

Preiskovanje kaznivega dejanja trgovine z ljudmi tudi v prihodnje izvajajo posebej usposobljeni kriminalisti za boj proti trgovini z ljudmi, ki delujejo v osmih regijskih sektorjih kriminalistične policije (v nadaljnjem besedilu: PU SKP) in na GPU UKP. Preiskave kaznivega dejanja trgovine z ljudmi v predkazenskem postopku usmerja Specializirano državno tožilstvo Republike Slovenije, sama preiskava kaznivega dejanja trgovine z ljudmi pa vključuje tudi finančne preiskave.

Na GPU UKP deluje kontaktna točka, zadolžena za koordinacijo dejavnosti regijskih SKP PU ter koordinacijo dejavnosti in sodelovanje v preiskavah kaznivega dejanja trgovine z ljudmi z varnostnimi organi držav članic Evropske unije in varnostnimi organi tretjih držav. Pretok informacij in sodelovanje z drugimi državami članicami Evropske unije in tretjimi državami poteka prek Sektorja za mednarodno policijsko sodelovanje (SMPS) v GPU UKP.

Organi odkrivanja in pregona si bodo prizadevali za povečanje specializiranosti preiskovalnih dejavnosti v boju proti trgovini z ljudmi. V skladu s priporočili skupine GRETA je treba odpreti tudi razpravo o specializaciji sodnikov za obravnavo tovrstnih primerov (173. odstavek).

Cilj 1: V preiskave kaznivega dejanja trgovine z ljudmi, kjer so identificirane mladoletne žrtve trgovine z ljudmi, se vključijo kriminalisti PU SKP in GPU UKP, ustrezno usposobljeni za izvedbo postopkov z otroki, ki so žrtve kaznivih dejanj.

Cilj 2: Organi odkrivanja in pregona povečajo specializiranost preiskovalnih dejavnosti v boju proti trgovini z ljudmi s ciljem uspešnejšega preiskovanja in pregona organiziranih kriminalnih združb, ki izvršujejo to kaznivo dejanje. V tem kontekstu se opravi tudi razmislek o razvoju strokovne specializacije sodnikov za primere kaznivih dejanj trgovine z ljudmi.

Nosilec:	Ministrstvo za notranje zadeve – Policija (GPU UKP), Specializirano državno tožilstvo RS
Sodelujoči:	Ministrstvo za pravosodje
Rok:	Kontinuirana dejavnost v letih 2021 in 2022

3 Identifikacija, zaščita in pomoč žrtvam trgovine z ljudmi

3.1 Oskrba žrtev trgovine z ljudmi

Izvajanje pomoči in zaščite žrtev trgovine z ljudmi je opredeljeno v 4. členu Zakona o ratifikaciji Konvencije Sveta Evrope o ukrepanju proti trgovini z ljudmi (Uradni list RS, št. 62/09 – Mednarodne pogodbe, št. 14/09, z dne 4. avgusta 2009), ki daje ustrezno podlago za sodelovanje pristojnih ministrstev z nevladnimi organizacijami na tem področju in za postopek njihovega financiranja.

Vlada Republike Slovenije na tej podlagi financira različne programe pomoči, ki jih izvajajo nevladne organizacije, izbrane na javnem razpisu. Tovrstne oblike pomoči se nanašajo na pomoč žrtvam pri njihovem telesnem, psihološkem in socialnem okrevanju ter tudi na pomoč pri urejanju statusa in kazenskem postopku. Podrobnejši postopek oskrbe in nameščanja žrtev je opredeljen v Priročniku o identifikaciji, pomoči in zaščiti žrtev trgovine z ljudmi.³

Cilj 1: Zagotavljati krizno namestitev, ki je namenjena umiku žrtve iz zatečenega okolja. Žrtev ima v tem primeru pravico do pomoči in podpore takoj, ko se upravičeno domneva, da je morda žrtev trgovine z ljudmi, ter ni pogojena z njenim sodelovanjem pred kazenskim postopkom in med njim. Žrtvi se zagotovi 30-dnevno obdobje okrevanja in razmisleka⁴, kolikor časa tudi traja krizna namestitev. To obdobje je namenjeno temu, da si žrtev opomore in znebi vpliva trgovcev ter da se seznanj s prostovoljnimi oblikami nadaljnjega programa oskrbe in z možnostmi sodelovanja. Če žrtev prebiva v Republiki Sloveniji nezakonito, se upoštevajo določbe 50. člena Zakona o tujcih, in sicer da policija na prošnjo žrtve ali po uradni dolžnosti dovoli njeno zadrževanje za tri mesece z možnostjo podaljšanja (v kar je vključeno 30-dnevno obdobje okrevanja in razmisleka, tj. krizna namestitev). V krizni namestitvi so zagotovljene osnovne oblike oskrbe:

- ustrezna namestitev, prehrana in oskrba;
- psihološka pomoč;
- pomoč pri zagotavljanju osnovnega zdravstvenega varstva v skladu z zakonom, ki ureja zdravstveno varstvo in zdravstveno zavarovanje;
- zagotavljanje varnosti žrtev in zaposlenih, ki sodelujejo pri posameznem primeru, če je to potrebno;
- 24-urna dosegljivost za nameščene žrtve v krizni namestitvi;
- 24-urna prisotnost izvajalca, ko je nameščen otrok;
- prevajalske storitve in tolmačenje, če je potrebno;
- pomoč pri zagotavljanju ustrezne podpore otrokom žrtvam trgovanja;
- svetovanje in zagotavljanje informacij, zlasti v zvezi z njihovimi pravicami, v jeziku, ki ga razumejo;
- pomoč pri urejanju vrnitve žrtve nazaj v izvorno državo;
- pomoč pri urejanju statusa v Republiki Sloveniji;
- informiranje in ozaveščanje otrok, mladih in vzgojno pedagoškega kadra ter morebitnih drugih ciljnih populacij o nevarnostih in pasteh trgovine z ljudmi.

Trenutno veljavna pogodba se izteče konec leta 2021, zato se na podlagi objave javnega razpisa zagotovi izvajanje in financiranje programa Oskrba žrtev trgovine z ljudmi – krizna

³ Priročnik o identifikaciji, pomoči in zaščiti žrtev trgovine z ljudmi, Sklep Vlade Republike Slovenije št. 02402-2/2016 z dne 5. maja 2016, dostopen na <https://www.gov.si/assets/vladne-sluzbe/UKOM/Boj-proti-trgovini-z-ljudmi/Dokumenti/Prirocnik-o-identifikaciji-pomoci-in-zasciti-zrtev-trgovine-z-ljudmi.pdf>.

⁴ Konvencija Sveta Evrope o ukrepanju proti trgovini z ljudmi, 13. člen, 1. točka.

namestitev za obdobje 2022–2023. Pri tem se od izvajalca programa zahtevata kontinuiteta in povezanost vseh postopkov, katerih končni cilj je pomoč žrtvam trgovine z ljudmi.

Izvajalec programa, izbran v postopku javnega razpisa, je hkrati zadolžen za ozaveščanje ciljne populacije mladih. V ta namen bo izvajalec programa zadolžen za produkcijo in distribucijo ustreznih gradiv, namenjenih ozaveščanju teh rizičnih skupin, kot je predvideno v poglavju 1.2.1.

V ta namen bo moralo Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti v proračunu Republike Slovenije zagotoviti najmanj 45.000 EUR letno.

Nosilec:	Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
Zagotovitev financ:	Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
Izvajalec:	Nevladna ali humanitarna organizacija, usposobljena za pomoč žrtvam trgovine z ljudmi
Rok:	Kontinuirano izvajanje v letih 2021 in 2022

Cilj 2: Zagotavljati namestitev v varnem prostoru, ki je nadaljevanje nameščanja in pomoči žrtvam iz programa krizne namestitve. Je dolgotrajnejša oblika pomoči, ki je za državljane tretjih držav pogojena z dovoljenjem za zadrževanje in dovoljenjem za začasno prebivanje, ki sta opredeljeni v določbah Zakona o tujcih⁵ in evropskih predpisih. Poleg osnovnih oblik oskrbe, navedenih v programu krizne namestitve, so dodatno zagotovljene naslednje oblike pomoči:

- pomoč pri seznanjanju otrok žrtev z njihovimi pravicami in vlogo ter z vsebino, časovnim razporedom in potekom postopkov in tudi z razrešitvijo njihovih zadev;
- pomoč, ki zagotavlja, da so pravice in interesi žrtev trgovine z ljudmi zastopani in obravnavani na ustreznih stopnjah kazenskega pregona proti storilcem;
- pomoč pri zagotavljanju ustrezne podpore otrokom žrtvam trgovanja;
- strokovno usposabljanje izvajalca oskrbe z drugimi sodelujočimi subjekti (policija, delavci centrov za socialno delo idr.) v procesu pomoči žrtvam in pregona storilcev;
- drugi ukrepi v smislu socializacije in ponovne vključitve.

Trenutno veljavna pogodba se izteče konec leta 2021, zato se na podlagi objave javnega razpisa zagotovi izvajanje in financiranje programa Oskrba žrtev trgovine z ljudmi – namestitev v varnem prostoru za obdobje 2022–2023. Pri tem se od izvajalca programa zahtevata kontinuiteta in povezanost vseh postopkov, katerih končni cilj je pomoč žrtvam trgovine z ljudmi.

Izvajalec programa, izbran v postopku javnega razpisa, je hkrati določen za ozaveščanje ciljne populacije tujcev. Za izvedbo tega bo izvajalec programa odgovoren za produkcijo in distribucijo ustreznih gradiv, namenjenih ozaveščanju teh tveganih skupin, kot je predvideno v poglavju 1.2.1.

Za izvajanje programa bo moralo Ministrstvo za notranje zadeve v proračunu Republike Slovenije zagotoviti 40.000 EUR letno.

Nosilec:	Ministrstvo za notranje zadeve (SPBTL)
Zagotovitev financ:	Ministrstvo za notranje zadeve
Izvajalec:	Nevladna ali humanitarna organizacija, usposobljena za pomoč žrtvam trgovine z ljudmi

⁵ Zakon o tujcih, 50. člen.

Rok:	Kontinuirano izvajanje v letih 2021 in 2022
------	---

3.2 Uvajanje mehanizma za prepoznavanje, pomoč in zaščito žrtev trgovine z ljudmi in/ali spolnega nasilja v postopkih priznanja mednarodne zaščite v Sloveniji (PATS)

Projekt Uvajanje mehanizma za prepoznavanje, pomoč in zaščito žrtev trgovine z ljudmi in/ali spolnega nasilja v postopkih priznanja mednarodne zaščite v Sloveniji (PATS) je namenjen neposredno potencialnim žrtvam trgovine z ljudmi. V njihovem jeziku oziroma jeziku, ki ga razumejo, ponuja intenzivno individualno ozaveščanje o nevarnostih trgovine z ljudmi. Potencialne žrtve seznanjeni z možnostmi zaščite in pomoči.

Sedanji projekt se izteče konec leta 2021, ko se zaključi trenutno veljavni večletni finančni okvir EU, z njim pa nameravamo nadaljevati tudi v okviru naslednje finančne perspektive.

Cilj: Ozaveščati vse akterje, ki delajo na tem področju, z namenom večje prepoznavne žrtev trgovine z ljudmi.

Nosilec:	Urad Vlade RS za oskrbo in integracijo migrantov skupaj z nevladnimi organizacijami, zadolženimi za to področje
Zagotovitev financ:	Urad Vlade RS za oskrbo in integracijo migrantov
Izvajalec:	Nevladna organizacija, izbrana na podlagi javnega razpisa (Inštitut za afriške študije pogodbo izvaja do 31. 12. 2021)
Rok:	Kontinuirana dejavnost v letih 2021 in 2022

3.3 Prepoznavna primerov trgovine z ljudmi v postopkih obravnave primerov spolnega nasilja in nasilja, povezanega s spolom

Urad Vlade za oskrbo in integracijo migrantov, Ministrstvo za notranje zadeve, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Policija, Ministrstvo za pravosodje, enajst sodelujočih nevladnih organizacij in Visoki komisariat Organizacije Združenih narodov za begunce (UNHCR) so februarja 2020 podpisali prenovljene Standardne operativne postopke za preprečevanje in ukrepanje v primerih spolnega nasilja ter nasilja na podlagi spola nad osebami, ki so obravnavane po določbah Zakona o mednarodni zaščiti. Z dokumentom se želi osebami z izkušnjo spolnega nasilja in nasilja na podlagi spola zagotoviti varnost, preprečiti stopnjevanje nasilja, zmanjšati in odpraviti posledice nasilja ter okrepiti njihovo moč. Na podlagi sporazuma se redno srečuje skupina strokovnih delavcev, ki obravnava primere spolnega nasilja in nasilja, povezanega s spolom. Ker je sam program osredotočen na zelo široko populacijo potencialnih žrtev tovrstnega nasilja, je verjetnost prepoznavne žrtev trgovine z ljudmi toliko večja.

Cilj: Celostno obravnavati potencialne žrtve in jim pomagati ter doseči povezano delovanje izvajalcev različnih postopkov in pomoči.

Nosilec:	Urad Vlade RS za oskrbo in integracijo migrantov
Izvajalec:	Urad Vlade Republike Slovenije za oskrbo in integracijo migrantov v sodelovanju s preostalimi organizacijami, usposobljenimi za tovrstno pomoč
Rok:	Kontinuirana dejavnost v letih 2021 in 2022

3.4 Reintegracija žrtev trgovine z ljudmi

Ministrstvo za notranje zadeve – Policija bo v okviru nove večletne finančne perspektive zagotovila finančna sredstva za izvedbo projekta »(Re)Integracija žrtev trgovine z ljudmi« v Republiki Sloveniji za obdobje od 2021 do 2022. Izvedba in koordinacija projekta bosta preneseni na Ministrstvo za notranje zadeve (SPBTL).

Projekt bo namenjen naslednjim ciljnim skupinam:

- državljanom Republike Slovenije, ki so bili kot žrtve trgovine z ljudmi obravnavani v tujini;
- državljanom držav Evropske unije in državljanom tretjih držav, ki so bili v predkazenskem ali kazenskem postopku obravnavani kot žrtve trgovine z ljudmi v Republiki Sloveniji in v Republiki Sloveniji prebivajo legalno.

Cilj: Izvajati ukrepe in aktivnosti vključevanja žrtev trgovine z ljudmi v izobraževalni sistem, na trg delovne sile, pridobivanje in izboljševanje poklicnih spretnosti in kvalifikacij ter ustrezno varstvo ali sprejem v družino oziroma ustrezno varstveno ustanovo (velja za otroke). Tako bo zagotovljeno tudi preprečevanje ponovne viktimizacije žrtev trgovine z ljudmi.

Nosilec:	Ministrstvo za notranje zadeve (SPBTL)
Zagotovitev financ:	Ministrstvo za notranje zadeve – Policija
Izvajalec:	Nevladna ali humanitarna organizacija, izbrana na javnem razpisu
Rok:	Kontinuirana dejavnost v letih 2021 in 2022

3.5 Podpora osebam v prostituciji in pri izhodu iz nje

Ministrstvo za zdravje bo v okviru javnega razpisa za sofinanciranje programov varovanja in krepitve zdravja do leta 2022 zagotovilo finančna sredstva za izvedbo projekta za podporo osebam v prostituciji in pri izhodu iz nje. Projekt je namenjen osebam v prostituciji, ki zaradi specifičnih življenjskih okoliščin (še) niso pripravljene sodelovati z organi kazenskega odkrivanja in pregona, potrebujejo pa podporo.

Cilj: Prek programa podpore ponuditi pomoč možnim in dejanskim žrtvam trgovanja z ljudmi z namenom spolnega izkoriščanja brez pogojevanja pomoči s sodelovanjem z organi kazenskega odkrivanja in pregona.

Nosilec:	Ministrstvo za zdravje
Zagotovitev financ:	Ministrstvo za zdravje
Izvajalec:	Nevladna organizacija, izbrana javnem razpisu
Rok:	Kontinuirana dejavnost v letih 2021 in 2022

4 Sodelovanje v regionalnih in mednarodnih organizacijah za preprečevanje trgovine z ljudmi in boj proti njej

4.1 Sodelovanje v neformalni mreži nacionalnih poročevalcev oziroma enakovrednih mehanizmov (NREM) Evropske unije za boj proti trgovini z ljudmi

Sklep Sveta EU (8723/09) z dne 4. junija 2009 o ustanovitvi neformalne mreže nacionalnih poročevalcev Evropske unije ali enakovrednih mehanizmov za preprečevanje trgovine z ljudmi daje podlago vsakoletnim srečanjem predstavnikov članic Evropske unije, ki praviloma potekajo v Bruslju pod organizacijo predsedujoče države in Evropske komisije. Udeležba na tovrstnih sestankih je potrebna zaradi spremljanja in izvajanja skupnih politik Evropske unije v boju proti trgovini z ljudmi. Slovenija v drugi polovici leta 2021 predseduje Svetu EU, zato bo takrat v povezavi z delom mreže NREM potreben večji angažma nacionalnega koordinatorja in po potrebi tudi drugih članov MDS TZL.

Cilj 1: Nacionalni koordinator sodeluje na sestankih mreže NREM in z zaključki seznanjeni člani MDS TZL.

Cilj 2: Izvesti aktivnosti v vlogi predsedujoče države Svetu EU v drugi polovici leta 2021.

Nosilec:	Nacionalni koordinator za boj proti trgovini z ljudmi
Zagotovitev financ:	Evropska komisija
Sodelujoči:	Ministrstvo za notranje zadeve (SPBTL)
Rok:	Dvakrat letno v letih 2021 in 2022

4.2 Srečanja neformalne mreže nacionalnih koordinatorjev regije jugovzhodne Evrope za boj proti trgovini z ljudmi (NATC)

Slovenija na področju boja proti trgovini z ljudmi pripisuje velik pomen mednarodnemu sodelovanju, tako na operativni kot tudi na strateški ravni, pri čemer posebno pozornost posveča regiji jugovzhodne Evrope. Med drugim sodelujemo v neformalni mreži nacionalnih koordinatorjev jugovzhodne Evrope (NATC JVE), ustanovljene na pobudo Slovenije leta 2010 na ministrski konferenci v okviru procesa Brdo.

Marca 2020 so ministri za notranje zadeve na neformalnem srečanju v okviru procesa Brdo obeležili že deseto obletnico delovanja neformalne mreže. Ministri so se strinjali, da je treba regionalno sodelovanje v boju proti trgovini z ljudmi v okviru obstoječe mreže nadaljevati in nadgrajevati na podlagi strateškega dokumenta, ki so ga pripravili nacionalni koordinatorji za boj proti trgovini z ljudmi skupaj z Mednarodnim centrom za razvoj migracijske politike (ICMPD). Tudi v naslednjem dvoletnem obdobju načrtujemo nadaljnje aktivno sodelovanje v okviru navedene mreže in organizacijo enega srečanja v Sloveniji.

Cilj 1: Aktivno sodelovati na srečanjih mreže NATC JVE z izmenjavo informacij, dobrih praks in izkušenj.

Cilj 2: Organizirati srečanje mreže NATC v Sloveniji, predvidoma v jesenskem obdobju 2022. Razprava bo vodena in tematsko opredeljena glede na izstopajočo problematiko v

regiji. Sredstva, predvidena za izpeljavo dogodka, so ocenjena na okvirno **10.000 EUR**, kar vključuje namestitvev in potne stroške enega predstavnika posamezne države.

Nosilec:	Nacionalni koordinator za boj proti trgovini z ljudmi
Zagotovitev financ:	Ministrstvo za notranje zadeve
Sodelujoči:	Ministrstvo za notranje zadeve (SPBTL)
Rok:	Dvakrat letno v letih 2021 in 2022

4.3 Sodelovanje v okviru Sveta Evrope in Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi (OVSE)

Slovenija je julija 2009 ratificirala Konvencijo Sveta Evrope o ukrepanju proti trgovini z ljudmi, ki predvideva tudi mehanizem nadzora izvajanja določb konvencije (t. i. GRETA). Prvi krog ocenjevanja Slovenije je potekal v letih 2012 in 2013, drugi krog v letih 2016 in 2017, maja 2021 pa se za Slovenijo začne že tretji krog ocenjevanja glede izvajanja konvencije. V ta namen bo treba v prvi fazi pripraviti odgovore na obširnejši vprašalnik, v začetku 2022 pa sledi še uradni obisk v Sloveniji. Na tej podlagi bo pripravljeno poročilo s priporočili. Zaradi večplastnosti problematike bodo pri pripravi odgovorov in izvedbi obiska skupine GRETA morali sodelovati različni vladni in nevladni resorji.

Svet Evrope organizira tudi redna srečanja nacionalnih koordinatorjev za boj proti trgovini z ljudmi, ki v zadnjem času potekajo v sodelovanju z OVSE oziroma pisarno posebnega predstavnika in koordinatorja za boj proti trgovini z ljudmi.

Cilj 1: Izvesti tretji krog ocenjevanja Slovenije glede izvajanja Konvencije Sveta Evrope o ukrepanju proti trgovini z ljudmi.

Cilj 2: Aktivno sodelovati na srečanjih nacionalnih koordinatorjev za boj proti trgovini z ljudmi v okviru Sveta Evrope in OVSE.

Nosilec:	Nacionalni koordinator za boj proti trgovini z ljudmi
Sodelujoči:	Ministrstvo za notranje zadeve (SPBTL), strokovnjaki s področja boja proti trgovini z ljudmi (MDS TZL)
Rok:	Kontinuiran proces v letih 2021 in 2022

4.4 Sodelovanje v preglednem mehanizmu Konvencije Združenih narodov proti mednarodnemu organiziranemu kriminalu in njenih protokolov (UNTOC)

Na 10. konferenci pogodbenic UNTOC oktobra 2020 je bil ustanovljen mehanizem za pregled izvajanja Konvencije Združenih narodov proti mednarodnemu organiziranemu kriminalu in njenih protokolov (UNTOC). Konvencijo dopolnjujejo trije protokoli, med njimi tudi Protokol za preprečevanje, zatiranje in kaznovanje trgovine z ljudmi, zlasti ženskami in otroki, ki ga je Slovenija ratificirala leta 2004 (Uradni list RS, št. 48/2004).

Postopek pregleda poteka s samoocenjevanjem držav članic, in sicer vsako državo pregledujeta po dve državi, vsaka pa opravlja vlogo pregledovalke za vsaj eno in največ štiri države. Države so razdeljene v tri skupine po 63 držav, sam pregledni postopek pa bo potekal v štirih fazah, od katerih se bo vsaka osredotočala na specifičen vsebinski sklop:

1. kriminalizacija in jurisdikcija;
2. preventiva in zaščitni ukrepi;
3. pregon in sodni sistem;
4. mednarodno sodelovanje, medsebojna pravna pomoč in zaseg.

Vsaka izmed štirih faz bo potekala dve leti, tako da bo celoten proces za posamezno državo trajal osem let.

Slovenija je uvrščena v drugo pregledno skupino, kar pomeni, da se njen pregledni postopek začne 1. novembra 2021. Pregledovali jo bosta Armenija in Mauritius. Poleg tega je bila skupaj z Libanonom določena za pregledovalko za Latvijo v prvem pregledovalnem obdobju, ki se začne decembra 2020. Skupaj s Tanzanijo je Slovenija določena tudi kot pregledovalka za Senegal v tretjem pregledovalnem obdobju, ki se začne novembra 2022.

Cilj 1: Izvesti prvo fazo preglednega postopka za Slovenijo glede izvajanja Protokola za preprečevanje, zatiranje in kaznovanje trgovine z ljudmi, zlasti ženskami in otroki.

Cilj 2: Sodelovati v preglednem mehanizmu glede izvajanja Protokola za preprečevanje, zatiranje in kaznovanje trgovine z ljudmi, zlasti ženskami in otroki, za prvo fazo ocenjevanja Latvije in Senegala.

Nosilec:	Nacionalni koordinator za boj proti trgovini z ljudmi
Sodelujoči:	Ministrstvo za pravosodje, Ministrstvo za notranje zadeve (SPBTL), strokovnjaki s področja boja proti trgovini z ljudmi (MDS TZL)
Rok:	Kontinuiran proces v letih 2021 in 2022

4.5 Mednarodno operativno sodelovanje slovenskih organov odkrivanja in pregona

Drugi vidik mednarodnega sodelovanja je operativen, predvsem kot odraz sodelovanja posameznih služb (policija, državno tožilstvo) v konkretnih primerih odkrivanja in pregona kaznivih dejanj trgovine z ljudmi. Te naloge so opredeljene tudi znotraj Načrta Evropske unije o najboljših praksah, standardih in postopkih za preprečevanje trgovine z ljudmi in boj proti njej.

Cilj: Okrepiti mednarodno sodelovanje pri preiskavi in pregonu primerov trgovine z ljudmi ter nadaljevati že utečene oblike sodelovanja znotraj Europol, Interpol in Eurojusta.

Nosilec:	Ministrstvo za notranje zadeve – Policija
Sodelujoči:	Specializirano državno tožilstvo Republike Slovenije, IRSD
Rok:	Kontinuiran proces v letih 2021 in 2022

5 Izboljšanje sistemskih rešitev in predlogi zakonodajnih sprememb

Ob upoštevanju dejstva, da se preprečevanje trgovine z ljudmi in boj proti njej stalno nadgrajujeta ter posledično tudi spreminjata, se je treba na ta razvoj ustrezno odzvati. Eden izmed osnovnih načinov je ustrezna sprememba oziroma dopolnitev zakonodaje, ki področno ureja problematiko trgovine z ljudmi, ob tem pa tudi iskanje učinkovitejših sistemskih rešitev.

5.1 Vzpostavitev funkcije nacionalnega poročevalca za boj proti trgovini z ljudmi

Vlada RS je leta 2002 imenovala nacionalnega koordinatorja za boj proti trgovini z ljudmi, ki vodi MDS TZL ter usklajuje delo pristojnih državnih organov in nevladnih in humanitarnih organizacij na področju preprečevanja trgovine z ljudmi in boja proti njej.

Na ravni države se delo MDS TZL spremlja le posredno v obliki predstavitve letnih poročil ter akcijskih načrtov Komisiji za peticije, človekove pravice in enake možnosti v Državnem zboru. Za objektivno oceno situacije in izvedenih aktivnosti države na področju boja proti trgovini z ljudmi bi bilo zato smiselno vzpostaviti tudi funkcijo nacionalnega poročevalca, ki bi samostojno in neodvisno analiziral informacije ter pripravljal poročila s predlogi za izboljšave.

Skupina GRETA je pozvala slovenske organe, naj vzpostavijo funkcijo neodvisnega nacionalnega poročevalca ali možnost, da za nacionalnega poročevalca imenujejo ločeno organizacijsko entiteto ali drug neodvisen mehanizem, ki spremlja dejavnosti držav članic v boju proti trgovini z ljudmi (23. odstavek). Ravno tako skupina GRETA predlaga uvedbo neodvisnega ocenjevanja izvajanja nacionalnega akcijskega načrta kot orodja, s katerim se ocenjuje vpliv dejavnosti in načrtovanja prihodnjih politik ter ukrepov za boj proti trgovini z ljudmi (27. odstavek).

Pri trgovini z ljudmi gre za hudo kršitev temeljnih človekovih pravic, zato se zdi najustreznejša umestitev navedene funkcije v institucijo Varuha človekovih pravic, ki v razmerju do drugih državnih organov deluje neodvisno in zato lahko poda objektivne ugotovitve o dejanski situaciji na tem področju.

Cilj: Preučiti možnosti za vzpostavitev neodvisnega mehanizma za spremljanje izvedenih dejavnosti državnih organov na področju preprečevanja trgovine z ljudmi in boja proti njej v okviru institucije Varuha človekovih pravic. Glavna naloga nacionalnega poročevalca bo priprava neodvisnih poročil o ukrepih države na tem področju in predlogov za izboljšave, še zlasti z vidika položaja žrtev trgovine z ljudmi in zaščite njihovih pravic.

Nosilec:	Nacionalni koordinator za boj proti trgovini z ljudmi
Sodelujoči:	Varuh človekovih pravic
Rok:	Druga polovica 2022

5.2 Zagotovitev celovite in trajne pomoči otrokom z izkušnjo trgovine z ljudmi

Rešitev problematike nameščanja otrok je ena od zavez iz predhodnega akcijskega načrta. V preteklem obdobju je bilo v zvezi s tem izvedenih pet sestankov, in sicer trije na strokovni ravni in dva na ravni državnih sekretarjev pristojnih ministrstev. Ker do dokončnega dogovora glede ureditve problematike še ni prišlo, se naloga prenaša v naslednje dvoletno obdobje.

Trenutno je pomoč mladoletnim žrtvam trgovine z ljudmi zagotovljena v okviru programov oskrbe žrtev trgovine z ljudmi v krizni namestitvi in varnem prostoru. Programa izvajalcem nalagata obveznost nudenja pomoči in zaščite otrok žrtev trgovine z ljudmi, vendar pri tem ne določata jasne vsebine in oblike pomoči, ki bi upoštevala zagotavljanje uresničevanja otrokove najboljše koristi.

Zagotavljanje ustrezne namestitve in programov pomoči otrokom, ki so prepoznani kot žrtve trgovanja, je posebno pomembno predvsem zaradi dejstva, da so ti otroci na podlagi zgodovine obravnavanih primerov v Republiki Sloveniji v glavnem tuji državljani, pa tudi zaradi potrebe po celoviti oskrbi teh žrtev, ki mora biti v najboljšem interesu slednjih. Nadalje oskrba tako prepoznanega otroka zahteva vključevanje pristojnega centra za socialno delo, po potrebi pa je potrebna tudi postavitvev otroka pod skrbništvo (sodišče) ali imenovanje skrbnika za posebni primer (center za socialno delo). Sama namestitvev zahteva prisotnost odrasle strokovne osebe (24 ur dnevno, vse dni v tednu) ter ob tem ustrezne programe psihosocialnega okrevanja in drugih oblik pomoči.

Skupina GRETA v svojih priporočilih od slovenskih organov zahteva, naj zagotavljajo specializirano podporo in storitve po obdobju za okrevanje in razmislek, prilagojene potrebam otrok, ki so žrtve trgovine z ljudmi, vključno z ustrezno namestitvijo, dostopom do izobrazbe in poklicnim usposabljanjem, ter omogočajo dolgoročno spremljanje njihove ponovne vključitve v okolje (116. odstavek).

Cilj: Poiskati izboljšave v smislu celovite in trajne pomoči ter podpore otrokom z izkušnjo trgovine z ljudmi, vključno z zagotavljanjem posebnih nastanitvev za otroke z izkušnjo trgovine z ljudmi. V povezavi s tem je smiselno preveriti tudi druge možnosti za pripravo javnih razpisov glede omenjenega programa.

Nosilec:	Nacionalni koordinator za boj proti trgovini z ljudmi
Sodelujoči:	Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Ministrstvo za notranje zadeve (SPBTL), nevladne ali humanitarne organizacije, usposobljene za pomoč žrtvam trgovine z ljudmi, preostali predstavniki MDS
Rok:	Prva polovica leta 2021

5.3 Sistemski ureditev področja zdravstvene zaščite za žrtve trgovine z ljudmi

Predlog za sistemsko ureditev področja zdravstvene zaščite za žrtve trgovine z ljudmi izhaja iz predhodnega akcijskega načrta. MDS TZL je o tematiki že razpravljala, vendar do dokončnega dogovora glede ureditve problematike še ni prišlo. Naloga se zato prenaša v naslednje dvoletno obdobje.

Zaščita in pomoč v Republiki Sloveniji se žrtvam ponujata prek izvajanja programov Oskrba žrtev trgovine z ljudmi – krizna namestitvev in Oskrba žrtev trgovine z ljudmi – varen prostor. Vendar pa se pri izvajanju navedenih programov pojavljajo določene pomanjkljivosti, ki se kažejo v neustrezni zdravstveni oskrbi.

Konvencija Sveta Evrope o ukrepanju proti trgovini z ljudmi pogodbenicam nalaga, da žrtvam trgovine z ljudmi zagotovijo dostop do nujne medicinske pomoči. Konvencija v svojih določilih

pogodbenicam nalaga še, da žrtvam trgovine z ljudmi zagotovijo potrebno medicinsko in drugo pomoč, ko te zakonito prebivajo na njenem ozemlju in nimajo dovolj sredstev.

V Republiki Sloveniji so žrtve trgovine z ljudmi na podlagi dovoljenja za zadrževanje ali dovoljenja za začasno prebivanje upravičene do nujnega zdravstvenega varstva⁶ v skladu z zakonom, ki ureja zdravstveno varstvo in zdravstveno zavarovanje. Na podlagi 2. odstavka 25. člena Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ) nujno zdravljenje obsega neodložljive zdravstvene storitve oživljanja, ohranitve življenja in preprečitve poslabšanja zdravstvenega stanja obolelega ali poškodovanega. Izkušnje pri obravnavi žrtv trgovine z ljudmi kažejo, da zagotavljanje nujnega zdravljenja ne zadošča, saj žrtve zaradi slabega zdravstvenega stanja, travmatiziranosti, različnih telesnih poškodb in okvar, ki so posledica izkoriščanja, največkrat potrebujejo takojšnjo, dolgotrajno in celostno zdravstveno oskrbo.

Cilj: Celostno in sistemsko urediti področje zdravstvene zaščite žrtv trgovine z ljudmi na podlagi določil Konvencije Sveta Evrope o ukrepanju proti trgovini z ljudmi ter tako žrtvam trgovine v programih Oskrba žrtv trgovine z ljudmi – krizna namestitvev in Oskrba žrtv trgovine z ljudmi – varen prostor omogočiti dostop do potrebne medicinske pomoči oziroma ustreznega zdravstvenega varstva in zdravstvenega zavarovanja.

Nosilec:	Nacionalni koordinator za boj proti trgovini z ljudmi
Sodelujoči:	Ministrstvo za zdravje, Ministrstvo za notranje zadeve, Policija
Rok:	Prva polovica leta 2021

5.4 Pregled sodne prakse in ocena učinkovitosti določb kazenske zakonodaje na področju kaznivih dejanj trgovine z ljudmi

Različna sodna praksa glede kaznivih dejanj trgovine z ljudmi na območju štirih okrožnih in višjih sodišč v Sloveniji v zadnjem času kaže potrebo po celostni in poglobljeni strokovni analizi določb kazenske zakonodaje in sodne prakse na področju kaznivih dejanj trgovine z ljudmi.

Skupina GRETA v priporočilih opozarja, da bi morali slovenski organi opraviti celovito presojo učinkovitosti določb kazenskega prava v zvezi s trgovino z ljudmi in s tem povezanimi kaznivimi dejanji. Na tej podlagi je treba prilagoditi vsebino oziroma uporabo ustreznih določb za obravnavo ugotovljenih pomanjkljivosti (149. odstavek).

MDS TZL si bo zato prizadevala poiskati možne rešitve za izvedbo analize obstoječih določb kazenske zakonodaje in sodne prakse na področju kaznivih dejanj trgovine z ljudmi, ki bi zagotovila tudi priporočila in smernice za učinkovitejši pregon storilcev.

Cilj: Opraviti strokovno analizo vseh pravnomočno zaključenih primerov s področja trgovine z ljudmi v obdobju zadnjih desetih let, ki bo objektivno ocenila dejansko stanje in zagotovila priporočila za učinkovitejši pregon teh kaznivih dejanj, vključno s predlogi za morebitno spremembo zakonodaje.

Nosilec:	Nacionalni koordinator za boj proti trgovini z ljudmi
Sodelujoči:	Ministrstvo za pravosodje, Specializirano državno tožilstvo RS, Policija
Rok:	Druga polovica 2022

⁶ ZTuj-2, 3. in 8. točka 50. člena ter 1. točka 175. člena.

5.5 Sprememba 5. člena Zakona o odškodnini žrtvam kaznivih dejanj

Odškodnine žrtvam trgovanja so pomemben dejavnik z vidika zagotavljanja pravic žrtvam ter možnosti ponovne vzpostavitve normalnih okoliščin in pogojev resocializacije. Zakon o odškodnini žrtvam kaznivih dejanj to opredeljuje v 5. členu, vendar le za državljane Republike Slovenije in Evropske unije.

Direktiva 2011/36/EU v 17. členu določa, da je treba vsem žrtvam kaznivih dejanj trgovine z ljudmi zagotoviti dostop do nacionalnih odškodninskih shem.

Tudi iz priporočil skupine GRETA izhaja, naj slovenski organi sprejmejo ukrepe za olajšanje in zagotovitev dostopa do odškodnine žrtvam trgovine z ljudmi, pri čemer morajo vse žrtve trgovine z ljudmi vključiti v sklop Zakona o odškodnini žrtvam kaznivih dejanj (ZOZKD) ne glede na njihovo državljanstvo, ali je bila uporabljena sila ali je prišlo do kršitve spolne integritete (138. odstavek).

Cilj: Zaradi enakovredne obravnave vseh žrtev ne glede na državljanstvo novelirati Zakon o odškodninah žrtvam kaznivih dejanj in v omenjenem 5. členu črtati navedbo »državljanstva Republike Slovenije in Evropske unije«.

Nosilec:	Ministrstvo za pravosodje
Sodelujoči:	Specializirano državno tožilstvo RS, Vrhovno državno tožilstvo RS
Rok:	Druga polovica leta 2021

5.6 Posodobitev Priročnika o identifikaciji, pomoči in zaščiti žrtev trgovine z ljudmi

Priročnik o identifikaciji, pomoči in zaščiti žrtev trgovine z ljudmi je sprejela Vlada Republike Slovenije 5. maja 2016 (Sklep Vlade RS, št. 02402-2/2016/5). V praksi so se skozi leta pokazale določene pomanjkljivosti, zato bi bilo treba dokument dopolniti tako, da bo med drugim urejal tudi področje zdravstvene zaščite žrtev trgovine z ljudmi, opredelil postopek vračanja žrtev v državo izvora in natančno določil postopek obravnave mladoletnih žrtev trgovine z ljudmi.

Ukrep se prenaša iz predhodnega akcijskega načrta, saj je posodobitev priročnika vezana na predhodno sprejetje nekaterih ukrepov in sistemskih rešitev, predvsem v povezavi z oskrbo otrok in zdravstveno zaščito žrtev trgovine z ljudmi.

Cilj: Posodobiti in dopolniti vsebino Priročnika o identifikaciji, pomoči in zaščiti žrtev trgovine z ljudmi.

Nosilec:	Nacionalni koordinator za boj proti trgovini z ljudmi
Sodelujoči:	Organizacije in strokovnjaki za boj proti trgovini z ljudmi (MDS)
Izvajalec:	Ministrstvo za notranje zadeve (SPBTL)
Rok:	Druga polovica leta 2021

5.7 Opredelitev do problematike prostitucije v Sloveniji

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 26. februarja 2014 o spolnem izkoriščanju in prostituciji ter njenem vplivu na enakost spolov⁷ izpostavlja povezanost prostitucije s trgovino z ljudmi ter ugotavlja, da prostitucija v svetu in v Evropi pospešuje trgovanje z ranljivimi ženskami in mladoletnicami. Po podatkih Evropske komisije se z žrtvami trguje večinoma za namene spolnega izkoriščanja (62 odstotkov), pri čemer ženske in mladoletnice predstavljajo 96 odstotkov identificiranih in domnevnih žrtev. Dokument priporoča državam članicam različne načine za ureditev navedenega področja ter jih poziva, naj razmislijo o uvedbi nordijskega modela, ki kriminalizira kupovanje spolnih storitev ter prepoveduje vseh oblike napeljevanja in zlorabe pri izvajanju prostitucije, razen same prodaje spolnih storitev.

V Sloveniji je prostitucija dekriminalizirana od leta 2003, ko je bila s spremembami in dopolnitvami Zakona o prekrških zoper javni red in mir odpravljena prepoved vdajanja prostituciji. Na podlagi Zakona o varstvu javnega reda in miru je ostalo kaznivo samo ponujanje spolnih uslug na javnem kraju na vsiljiv način, kar pa mora koga motiti oziroma povzročiti vznemirjenje ali zgražanje ljudi (3. odstavek 7. člena ZJRM-1).

S kazenskopravnega vidika je kaznivo dejanje zloraba prostitucije opredeljeno v 175. členu Kazenskega zakonika, in sicer kot sodelovanje pri prostituciji druge osebe zaradi izkoriščanja ter navajanje ali spodbuditev druge osebe k prostituciji ali pridobitev druge osebe za prostitucijo z uporabo sile, grožnje ali s preslepitvijo. Kazenski zakonik ščiti mladoletne osebe, saj po eni strani kriminalizira povpraševanje po njihovi prostituciji, po drugi strani pa kriminalizira njihovo izkoriščanje.

V Sloveniji je po statističnih podatkih še vedno večina prepoznanih žrtev trgovanja izkoriščana zaradi prostitucije in drugih oblik spolne zlorabe. Prostituirane osebe so v ekonomskem, socialnem in čustvenem smislu zelo ranljive, v policijskih postopkih pa se v večini primerov ne prepoznajo kot žrtve trgovine z ljudmi ter zato v predkazenskem in kazenskem postopku le redko sodelujejo. Vse to organom pregona močno otežuje postopke odkrivanja, preiskovanja in tudi dokazovanja teh kaznivih dejanj ter kaže potrebo po učinkovitejši regulaciji tega področja na nacionalni ravni.

Cilj: MDS TZL se opredeli do problematike prostitucije in išče ustrezne rešitve za sistemsko ureditev področja.

Nosilec:	Nacionalni koordinator za boj proti trgovini z ljudmi
Sodelujoči:	Strokovnjaki s področja boja proti trgovini z ljudmi (MDS)
Izvajalec:	Ministrstvo za notranje zadeve (SPBTL)
Rok:	Druga polovica leta 2022

⁷ <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P7-TA-2014-0162+0+DOC+XML+V0//SL>

6 Podporne dejavnosti

SPBTL zagotavlja podporo delu nacionalnega koordinatorja za boj proti trgovini z ljudmi in MDS TZL. Skrbi za pregled nad delom vseh državnih organov in drugih organizacij, vpetih v problematiko trgovine z ljudmi, vodi enotno statistiko s tega področja ter zagotavlja tiskanje strokovnih in informativnih gradiv za obveščanje medijev, splošne javnosti in za delo stroke.

6.1 Zagotavljanje skladnosti statističnega sistema o pojavnih oblikah trgovine z ljudmi v Republiki Sloveniji

Mednarodni dokumenti in dokumenti EU določajo spremljanje in ocenjevanje politik v boju proti trgovini z ljudmi. Direktiva 2011/36/EU še zlasti opredeljuje dvoletno poročanje Evropski komisiji o kazalnikih in trendih pojava trgovine z ljudmi v posamezni državi članici ter ukrepih za zmanjševanje povpraševanja. Predpogoj za to je natančno in usklajeno zbiranje statističnih informacij pri organih odkrivanja in pregona, pa tudi pri preostalih resorjih, vključno z nevladnimi organizacijami, ki sodelujejo v postopkih prepoznavne žrtev trgovanja.

Tudi iz priporočil skupine GRETA izhaja, da morajo slovenski organi za pripravo, spremljanje in ocenjevanje politik boja proti trgovini z ljudmi razviti in ohranjati celovit in skladen statistični sistem glede trgovine z ljudmi z zbiranjem zanesljivih statističnih podatkov o ukrepih za zaščito in spodbujanje pravic žrtev ter podatkov o preiskavi, pregonu in razsodbi primerov trgovine z ljudmi.

Cilj: Usklajeno zbirati statistične informacije pri organih odkrivanja in pregona, pa tudi pri preostalih resorjih, vključno z nevladnimi organizacijami, ki sodelujejo v postopkih prepoznavne žrtev trgovanja. Podatki o žrtvah se razčlenijo po spolu, starosti, vrsti izkoriščanja, izvorni in/ali ciljni državi. Prav tako se na podlagi tega zbirajo statistične informacije o kazenskih postopkih zoper storilce kaznivih dejanj v povezavi s trgovino z ljudmi, vključno z obtožnimi predlogi in obsodbami. V poročanje se vključi tudi Vrhovno državno tožilstvo, ki ima pregled nad vsemi zadevami s področja trgovine z ljudmi, ter določi obseg in način poročanja glede na fazo postopkov.

Nosilec:	Ministrstvo za notranje zadeve (SPBTL)
Sodelujoči:	Policija, Specializirano državno tožilstvo RS, Vrhovno državno tožilstvo RS, nevladne organizacije, po potrebi preostali resorji
Rok:	Kontinuirano izvajanje v letih 2021 in 2022

6.2 Spremljanje posameznih primerov pregona kaznivih dejanj v povezavi s trgovino z ljudmi

Pri preiskavi in pregonu kaznivih dejanj trgovine z ljudmi je zaradi dolgotrajnosti in časovne odmaknjenosti posameznih primerov v preteklosti prihajalo do pomanjkanja informacij o stanju konkretnih postopkov. V letu 2018 smo zato uvedli obvezno polletno pisno obveščanje nacionalnega koordinatorja za boj proti trgovini z ljudmi o vseh aktualnih postopkih s strani Specializiranega državnega tožilstva RS. Navedena praksa se je izkazala za zelo koristno, zato jo je treba nadaljevati tudi v prihodnje.

Cilj 1: Redno spremljati posamezne primere kaznivih dejanj trgovine z ljudmi vse do pravomočnih sodb. Prav tako je treba dodatno zagotoviti preglednost in

argumentiranost razpleta posameznih primerov in o njih periodično (na polletje) obveščati nacionalnega koordinatorja.

Cilj 2: V poročanje vključiti Vrhovno državno tožilstvo RS, ki ima pregled nad vsemi zadevami s področja trgovine z ljudmi, pri čemer se določita obseg in način poročanja glede na fazo postopkov.

Nosilec:	Specializirano državno tožilstvo RS
Sodelujoči:	Vrhovno državno tožilstvo RS, Ministrstvo za notranje zadeve –Policija, FURS, IRSD, nevladne organizacije
Rok:	Kontinuirana dejavnost v letih 2021 in 2022

6.3 Izdelava in priprava strokovnih tiskanih gradiv

Letna poročila ter dvoletni akcijski načrti so strokovna gradiva, katerih priprava je temeljno vodilo delovanja medresorske delovne skupine in je opredeljena v ustanovitvenem sklepu vlade. To gradivo je hkrati tudi primerno za obveščanje medijev in širše javnosti. Poleg tega MDS pripravlja občasna postopkovna gradiva za izobraževanje in delo stroke (npr. Priročnik o identifikaciji, pomoči in zaščiti žrtev trgovine z ljudmi), pa tudi posamezne priročnike in brošure za ozaveščanje ciljnih skupin (npr. priročnik za delodajalce Preprečite prisilno delo).

Poleg spletne objave navedenih strokovnih gradiv je zaželeno, da so ta glede na ocenjeno potreb v manjšem številu izvodov tudi natisnjena.

Cilj: Letna poročila in akcijski načrt za obdobje 2021–2022 za potrebe tiskovnih konferenc in drugih predstavitev natisniti v primernem številu izvodov; za potrebe izobraževanj in praktične uporabe natisniti tudi postopkovne priročnike in druga strokovna gradiva. Predvidena sredstva znašajo približno 1.000 EUR letno.

Nosilec:	Ministrstvo za notranje zadeve (SPBTL)
Zagotovitev financ:	Ministrstvo za notranje zadeve
Izvajalec:	Ministrstvo za notranje zadeve (SPBTL)
Rok:	Leti 2021 in 2022

PRILOGA

Pregled financiranja projektov po posameznih ministrstvih za leti 2021 in 2022

Proračunski porabnik	Dejavnost	Proračunska postavka	2021	2022	Skupaj
MDDSZ	Oskrba žrtev – krizna namestitvev	170084 Oskrba žrtev trgovine z ljudmi	45.000,00 €	45.000,00 €	90.000,00 €
MNZ	Oskrba žrtev – namestitvev v varnem prostoru	3431 Materialni stroški	40.000,00 €	40.000,00 €	80.000,00 €
MNZ	Ozaveščanje	3107 Plače	30.000,00 €	30.000,00 €	60.000,00 €
MNZ	Ozaveščanje – 18. oktober	3431 Materialni stroški	5.000,00 €	5.000,00 €	10.000,00 €
MNZ	Tiskovine	3431 Materialni stroški	1.000,00 €	1.000,00 €	2.000,00 €
MNZ	Organizacija srečanja NATC JVE	3431 Materialni stroški	/	10.000,00 €	10.000,00 €
MNZ-Policija	(Re)Integracija žrtev trgovine z ljudmi	1236 Posredstva za izvajanje kriminalistične dejavnosti	14.480,00 €	/	14.480,00 €
MNZ-Policija	(Re)Integracija žrtev trgovine z ljudmi	140005 Sklad za notranjo varnost – lastna udeležba 25 %	/	Podatek še ni na voljo*	Podatek še ni na voljo*
UOIM	Program PATS	9275 – lastna udeležba 25 %	7.184,33 €	Podatek še ni na voljo*	7.184,33 €
		140003 Sklad za azil, migracije in vključevanje (2014–2020)	21.553,00 €	Podatek še ni na voljo*	21.553,00 €
MIZS	Ozaveščanje	716010 Inovativni projekti	10.000,00 €	10.000,00 €	20.000,00 €
MZ	Ozaveščanje	4331 Strokovne skupine in posebni programi	25.000,00 €	25.000,00 €	50.000,00 €
Skupaj*			199.217,33 €	166.000,00 €	365.217,33 €

* Končna višina finančnih sredstev bo znana po sprejemu zakonodajnih aktov v okviru novega Večletnega finančnega okvirja EU za obdobje 2021-2027.